Kadernota 2025 - 2028

inclusief Voorjaarsnota 2024

1. Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de Kadernota 2025 - 2028.
In deze Kadernota zijn de uitgangspunten voor het opmaken van de ontwerp begroting 2025 en meerjarenraming 2026 - 2028 opgenomen, evenals voorstellen voor overig (nieuw) beleid Verder zijn in dit stuk actuele ontwikkelingen opgenomen, welke (nu nog) geen aanvullend budget vragen. Daarnaast is in Hoofdstuk 5 onder de autonome mutaties de Voorjaarsnota 2023 opgenomen.

De Meicirculaire 2024 wordt eind mei 2024 verwacht. De financiële gevolgen hiervan konden niet in deze kadernota worden verwerkt. U wordt hierover via raadsbrief geïnformeerd en de gevolgen worden uiteraard wel verwerkt in de Begroting 2025 en meerjarenraming.

Ook de financiële gevolgen van de Voorjaarsnota 2024 en de ontwerp Begroting 2025 van de SED organisatie -hoewel nog niet vastgesteld door het Algemeen Bestuur- zijn verwerkt in deze kadernota. Het betreft hier immers ramingen van te verwachten baten en lasten.

In deze inleiding treft u verder een overzicht op hoofdlijnen van de financiële consequenties van deze kadernota aan, met een korte toelichting per onderdeel.

Leeswijzer:
In Hoofdstuk 2 zijn de beslispunten inzake deze Kadernota gepresenteerd;
In hoofdstuk 3 zijn de uitgangspunten voor het opmaken van de Begroting 2025 opgenomen;
In Hoofdstuk 4 treft u recente beleidsontwikkelingen per programma aan ;
In Hoofdstuk 5 treft u de Voorjaarsnota 2024/Autonome ontwikkelingen aan;
In Hoofdstuk 6 treft u voorstellen voor overige nieuw beleid 2025 aan;
In Hoofdstuk 7 treft u voorstellen inzake Investeringen aan;
In Hoofdstuk 8 treft u de geraamde ontwikkeling van de reserves aan;
In Hoofdstuk 9 treft u het voorstel inzake het Subsidieplafond 2024 aan.

Financiële consequenties van de Kadernota 2025 – 2028

In deze Kadernota worden in verschillende hoofdstukken de voorgestelde mutaties toegelicht. In dit hoofdstukje wordt een totaaloverzicht van alle voorstellen gepresenteerd, met daarbij een korte toelichting van de onderdelen en -waar van toepassing- een verwijzing naar de uitgebreide toelichting in de nota.
Een negatief bedrag betekent hogere uitgaven/lagere inkomsten; een positie bedrag betekent lagere uitgaven/hogere inkomsten. Bedragen x € 1.000.

Overzicht financiële consequenties

Financieel overzicht Voorjaarsnota 2024 en Kadernota 2025-2028 (bedragen x € 1,000)					
	2024	2025	2026	2027	2028
Financiele ruimte na de raad van mei 2024	-331	797	-2.013	-1.986	-2.366
saldo mutaties Voorjaarsnota 2024	-2.098	-4.035	-3.243	-3.914	-4.870
saldo mutaties Kadernota (overig beleid)	-109	-127	-784	-746	-739
vrijval reservering indexatie SED	359	359	359	359	359
Indexatie	nnb	nnb	nnb	nnb	nnb
saldo inclusief VJN - Kadernota	-2.179	-3.005	-5.680	-6.286	-7.615

Toelichting financiële consequenties

Ruimte na de raad van mei 2024:
De startruimte is de financiële ruimte na de raad van mei 2024.

In de volgende twee regels zijn de financiële gevolgen opgenomen van de verschillende onderdelen van deze kadernota: De Voorjaarsnota 2024 en het overige nieuw beleid.

Vrijval stelpost indexatie SED:
In de begroting 2024 en meerjarenraming is deze stelpost opgenomen ter (gedeeltelijke) dekking van mogelijke bijstellingen van de SED Begroting als gevolg van indexatie/CAO.
Nu alle indexatie- en CAO-gevolgen bij de SED Organisatie zijn opgenomen in deze stukken kan deze stelpost vrijvallen.

Indexatie:
De indexatie wordt doorgerekend op basis van de percentages zoals toegepast in de Meicirculaire 2024. Dit percentage is uiteraard nog niet bekend. Op lasten is in de begroting 2024 1,4% cumulatief toegepast. Bij benadering betekent 1% stijging van de indexatie per saldo ca. € 190.000 aan lastenstijging.

2. Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. In te stemmen met de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028;

2. In te stemmen met de voorgestelde autonome mutaties in de Voorjaarsnota 2024 en de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2028 conform te wijzigen;

3. een budget van € 27.000 voor Burgerparticipatie (CUP) overhevelen van programma Bestuur en dienstverlening naar programma Ruimte;

4. In te stemmen met de voorstellen voor overig beleid 2024-2025 en deze opnemen in de begroting 2024, de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028;

5. In te stemmen met de voorgestelde mutaties in de reserves en deze opnemen in de begroting 2024, de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028;

6. In te stemmen met de gevraagde investeringsbudgetten en de financiële gevolgen opnemen in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028;

7. In te stemmen met de hoogte van de subsidieplafonds per werksoort, zoals aangegeven in deze kadernota.

3. Uitgangspunten Begroting 2025 en de meerjarenraming

De basis voor de Begroting 2025 zijn de begrote structurele budgetten 2024. Deze worden bijgesteld met indexatie, actuele inzichten, overig beleid en gevolgen van het CUP.

Algemene prijsinflatie *Indexatie meicirculaire 2024*
Voor prijsgevoelige budgetten wordt de prijsindexatie uit de meicirculaire 2024 verwerkt.

Salarissen *Indexatie meicirculaire 2024*
Ook voor salarissen wordt de indexatie uit de meicirculaire 2024 verwerkt.

Tarieven en heffingen *indexatie meicirculaire 2024*

- De tarieven en heffingen voor 2025 worden eind 2024 vastgesteld door de raad.
- Voor onroerendezaakbelastingen is het uitgangspunt dat de opbrengststijging is gekoppeld aan het inflatiecijfer uit de meicirculaire 2024. Dit is exclusief de areaaluitbreiding. Ook hier geldt dat het uiteindelijke tarief voor belastingjaar 2025 eind 2024 door de raad wordt vastgesteld.
- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing worden de tarieven van de HVC doorberekend (nog niet bekend).

Rente op nieuwe investeringen *4,0%*
Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening van de BNG Bank met een looptijd van 25 jaar.

Rente op bestaande investeringen *Rente omslagpercentage*
Dit is het percentage wat berekend wordt door de verwachte rentelasten te delen door de boekwaarde van de activa.

Algemene uitkering gemeentefonds *meicirculaire 2024*
De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds wordt gebaseerd op de meicirculaire 2024.
Er wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen.

Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen *+ 3,9%*
De indexatie is gelijk aan de indexatie die is gehanteerd door de Regietafel voor de kadernota 2025 voor de GR-en. Daarbij wordt een gewogen gemiddelde gehanteerd waarbij de prijsindexatie (3,7%) voor 30% meeweegt en de loonindexatie (4,0%) voor 70%.

Subsidies (alle sectoren) *+ 3,9%*
Voor subsidies wordt de indexatie toegepast die ook wordt gehanteerd voor GR-en.

SED organisatie *Begroting 2025 SED organisatie*
Voor bijdrage aan SED organisatie wordt uitgegaan van de Begroting 2025 van de SED organisatie.

4. Beleidsontwikkelingen

in dit hoofdstuk worden actuele ontwikkelingen op de diverse beleidsterreinen toegelicht waar op dit moment (nog) geen aanvullend budget voor wordt gevraagd.

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Aankondiging: Aanschaf applicatie Beheer Openbare Ruimte (BOR) 2024
Zoals in de P&C documenten van 2023 is aangegeven, is er binnen de SED behoefte is aan een BOR-applicatie. Op dit moment bevindt het project zich nog in de onderzoeksfase. Het is nog niet inzichtelijk wat de kosten zijn, de definitieve (investerings-)aanvraag vindt plaats in de najaarsnota 2024.

Nieuwe archiefwet
Op dit moment is de verwachte datum waarop de nieuwe archiefwet, -regeling en -besluit in werking gaan treden 1 januari 2026. Een belangrijke verandering voor de gemeenten is dat de overbrengingstermijn van blijvend te bewaren informatie naar het e-depot wordt verkort van 20 naar 10 jaar. Dit gaat gelden voor informatie die vanaf 1 januari 2026 wordt ontvangen of opgesteld waardoor de eerste keer overbrengen in 2036 moet plaatsvinden. Voorwaarde hierbij is dat de informatie van de gemeente op orde is. Daar is afdeling Informatie met de vakafdelingen druk mee bezig.

E-depot
Als de bouwvergunningen van de gemeenten gedigitaliseerd zijn, worden ze beschikbaar gesteld via het e-depot van het Westfries Archief. Het e-depot is een digitale archief-bewaarplaats waar alle blijvend te bewaren informatie naar wordt overgebracht. Na overbrenging is de informatie openbaar dus inwoners van de gemeenten kunnen het zelf opzoeken en inzien via de website van het Westfries Archief.
Voor het beschikbaar stellen en opslaan van informatie berekent het Westfries Archief een tarief per terabyte. Het is nu nog moeilijk in te schatten hoe een aantal strekkende meter papieren archief zich vertaalt naar digitale opslag.

Digitale toegankelijkheid toets websites (voor elke gemeentes)
Digitale toegankelijkheid is wettelijk verplicht voor Nederlandse overheden en instellingen uit de (semi-)publieke sector. Het is verplicht om te voldoen aan de eisen van WCAG 2.1, niveau A en AA. Vanaf 5 oktober 2023 wordt WCAG 2.2 A en AA aanbevolen. In 2025 vindt er een audit plaats op alle gemeentelijke websites. Deze audit komt 1 keer in de 3 jaar terug. Momenteel maken we inzichtelijk om hoeveel websites dit in elke gemeente gaat en welke kosten hieraan verbonden zijn.

Regionale samenwerking
Op 15 februari 2024 heeft Noord-Holland Noord de regiodeal toegekend gekregen van 32,5 mln. De aankomende periode wordt hier uitvoering aangegeven langs de 3 programmalijnen beter leren, beter werken en beter leven in Noord-Holland Noord. De inzet is versterken van de brede welvaart in de regio. Dit is een samenwerking met de overheid, het bedrijfsleven en het onderwijs en uit zich onder andere in cofinanciering van 50% vanuit deze partijen. Daarmee is er een totale deal van € 65 mln. De regiodeal heeft een looptijd van vier jaar.

Cofinanciering Regio Deal

De Regio Deal NHN zal de komende maanden verder worden uitgewerkt in een convenant tussen Rijk en regio. Het convenant zal voor het zomerreces gereed zijn. In en na de zomer volgt dan een bestuurlijk traject waarin alle partijen het convenant bespreken, waaronder de gemeenteraden en colleges. Zodra het convenant is vastgesteld en ondertekend, volgt de inwerkingtreding van de Regio Deal. Deze is voorzien op 1 november 2024. Het convenant wordt vertaald naar een samenwerkingsovereenkomst tussen de drie O's. De Overheid, het Onderwijs en de Ondernemers.

Programma 2 Ruimte

MJOP (budget neutraal)

De verhoging van het bedrag van het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) in de voorjaarsnota is essentieel om het huidige werk voor het komende jaar uit te kunnen voeren, aangezien het huidige plan niet meer accuraat is. Het opstellen van een nieuw strategisch plan is noodzakelijk, maar in de tussentijd is het implementeren van een tijdelijk MJOP, zoals besproken in de presentatie, cruciaal om urgente onderhoudsbehoeften aan te pakken. Het zwembad is verkocht daardoor kan het bedrag budget neutraal worden meegenomen en blijft de storting voor 2024 en 2025 gelijk aan de huidige storting, welke eigenlijk lager had moeten uitvallen vanwege de verkoop van het zwembad.

Destinatie Marketing Organisatie Holland boven Amsterdam

Het budget voor Destinatie Marketing Organisatie Holland Boven Amsterdam (DMO HbA) is in 2024 eenmalig aan Stichting Marketing Enkhuizen toegekend. Aanleiding is het feit dat DMO HbA als plusopdracht bij het Ontwikkelingsbedrijf is gestopt vanaf 1 januari 2024. Marketing Enkhuizen heeft met dit budget zelf een online omgeving gerealiseerd (voorheen werd de website door DMO HbA beheerd). Voor 2025 wordt onderzocht of dit budget in Westfries verband kan worden ingezet ten behoeve van regiopromotie.

Energie opwek en ruimtelijke impact

In 2019 is het Klimaatakkoord ondertekend. De centrale opgave uit het Klimaatakkoord is de CO2 -uitstoot in 2030 met 49% te verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. Inmiddels is, door een verhoogde Europese ambitie, de ambitie van het kabinet verhoogd tot 55% CO2 -reductie in 2030 (en maatregelen die mikken op 60%). Er wordt nog steeds gestreefd naar klimaatneutraliteit in 2050. Dit betekent dat er nog een schepje boven op de versnelling van de energietransitie gedaan wordt.

Het Rijk heeft tevens aangegeven dat voorzichtig moet worden omgegaan met landbouwgrond in combinatie met zonnepanelen. Dit is een uitdaging om dan toch energieopwekking te kunnen realiseren.
Verder heeft Nederland de komende jaren te maken met netcongestie: de huidige infrastructuur is nog niet volledig berekend en ingericht op het terug leveren op het net en vanwege de groei in vraag is ook het leveren van stroom aan verbruikers problematisch. Grootverbruikers staan op de wachtlijst en het zal niet lang meer duren voor ook huishoudens moeite krijgen met aansluitingen op het net. Er moet gezocht worden naar creatieve oplossingen om als gemeente te kunnen blijven groeien.

De elektrificering van de samenleving zal ook beslag leggen op de openbare ruimte. Dit leidt tot complexe afwegingen hoe om te gaan met de ruimtelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld locaties voor woningbouw, inrichting van woonwijken en bedrijventerreinen ten opzichte van elektriciteitsnetwerken en duurzame oplossingen in voorzieningen als bijvoorbeeld laadpalen.

Energie infrastructuur

In 2025 wordt de Energievisie 2.0 Noord-Holland Noord (NHN) en het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (P'MIEK) opgeleverd. De energievisie 2.0 NHN is een strategisch document op hoofdlijnen: waar gaan we heen in de regio, hoe ziet de toekomst van de gemeente eruit in 2050.
De Provincie, alle gemeenten in Noord-Holland en de netbeheerders stellen gezamenlijk de P'MIEK op. De P'MIEK wordt tweejaarlijks opgeleverd en vormt de basis van de investeringsplannen voor het elektriciteitsnet. Projecten die in de P'MIEK als prioriteit zijn opgenomen, krijgen extra waarde in het integraal afwegingsproces van de netbeheerders. Elke gemeente zorgt voor een goed overzicht aan projecten die een vraag op het elektriciteitsnet hebben en waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige terug levering aan het net.

De netbeheerders Liander en TenneT werken op veel plaatsen in Noord-Holland aan uitbreidingen van het elektriciteitsnet. In de Taskforce energie-infrastructuur pakken de Provincie, de netbeheerders en betrokken gemeenten de belangrijkste knelpunten in het elektriciteitsnetwerk aan. Tegelijkertijd wordt een ontwerp gemaakt voor toekomstbestendige nieuwe energienetwerken en wordt gezocht naar slimme oplossingen die efficiënt of beperkt gebruik maken van het elektriciteitsnetwerk. De verwachting voor 2025 en verder is dat er voor de Taskforce veel capaciteit nodig is voor alle betrokken partijen. Het ligt in de bedoeling dat dezelfde organisatiestructuur wordt ingericht voor de Taskforce als die waarmee ook gewerkt wordt voor de Regionale Energie Strategie (RES). Het ligt ook in de verwachting dat voor de extra capaciteit gelden ter beschikking worden gesteld vanuit de Provincie en het Rijk.

Energieopwekking

De Regionale Energie Strategie (RES) is een dynamisch document. De RES wordt herijkt, wanneer kaders worden aangepast of wanneer aanleiding is door bijvoorbeeld nieuwe (technologische) ontwikkelingen, nieuwe zoekgebieden en/of wijzigingen in zoekgebieden.
Voor 2025 en verder verwachten we vooral dat er invulling gegeven gaat worden aan de RES-zoekgebieden door initiatiefnemers. Dit richt zich op het opwekken van duurzame energie via wind- en zonne-energie. We willen hierbij het opwekken van zonne-energie op daken bevorderen. Daarbij wordt ook bezien of daarvoor beleid nodig is met betrekking tot zon op eigen daken. Uitvoering vindt plaats in samenwerking met onze Westfriese buur-gemeenten.Voor wat betreft de SED-gemeenten worden initiatieven enigszins in Enkhuizen verwacht, maar voornamelijk in Drechterland.

Isolatie bestaande woningen en onderzoek Soorten Management Plan (SMP)

Op grond van de wet Natuurbescherming is het noodzakelijk een SMP op de stellen voordat begonnen kan worden met de grootschalige verduurzaming van van de bestaande woningen. Daarbij verbiedt de nieuwe Omgevingswet het vernietigen, doden en verwonden van beschermde dieren- en plantensoorten en het wegnemen van hun verblijfplaatsen. Een SMP betreft een beschrijving van ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van soorten, zoals bv zwaluwen, huismussen en vleermuizen, bij de woningen en de maatregelen die kunnen worden genomen om het doden en/of het verwonden van deze soorten te voorkomen. In het

bijzonder is een SMP belangrijk voor de maatregel spouwmuur isolatie (verblijfplaats voor vleermuizen). Een SMP mag gebiedsgericht, ook regionaal, worden opgesteld en moet ook jaarlijks gemonitord worden.
Zonder een SMP kan een programma voor de verduurzaming van bestaande woningen niet worden uitgevoerd. Vooraf moet er altijd een SMP zijn opgesteld, op basis waarvan de Provincie Noord-Holland een gebiedsgerichte ontheffing kan afgeven. Vanuit de Provincie Noord-Holland zijn momenteel subsidies beschikbaar voor het opstellen van een SMP.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed
In 2025 is bekend welk gemeentelijk vastgoed het eerst verduurzaamd gaat worden. De benodigde budgetten voor de verduurzaming van deze gebouwen zijn dan ook bekend en worden in de kadernota 2026 verwerkt.

Verduurzamen bedrijventerreinen
In 2025 gaan we verder aan de slag met het ondersteunen van ondernemers bij het verduurzamen van bedrijven en bedrijventerreinen. We zoeken gezamenlijk naar oplossingen voor netcongestie, energie-opwek en warmtevraagstukken. We hebben hier een faciliterende rol bij het aanjagen van de energietransitie op bedrijventerreinen en brengen partijen en ondernemers met elkaar en met de omgeving in contact.
We organiseren bijeenkomsten, bieden energiescans aan, zoeken met experts oplossingen voor knelpunten waar bedrijven tegenaan lopen zoals netcongestie en warmtetransitie en opwek en energiebesparing. Onze aanpak is vraag gestuurd. We bellen en bezoeken bedrijven met de vraag hoe we kunnen helpen. We trekken hierin samen op met het Duurzaam Ondernemersloket WF.

Mobiliteit
In 2025 gaan we in samenwerking met onze Westfriese buurgemeenten en stakeholders zoals Liander, verkennen hoe we mobiliteit kunnen gaan verduurzamen. Het plaatsen van laadpalen en de aanleg van parkeerterreinen met zonnepanelen zijn landelijk actuele thema's. Ook bij de bouw van nieuwe woonwijken speelt de vraag of anders omgaan met mobiliteit bijdraagt aan verduurzaming, energietransitie en leefbaarheid. We voorzien dat er op termijn inzet van capaciteit nodig zal zijn voor alle drie de gemeenten.

Afval
Het budget voor de afvalinzameling en – verwerking wordt geïndexeerd op basis van de gebruikelijke indexaties. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan het Afvalbeleidsplan en doorlopend gezocht naar kansen om de dienstverlening te verbeteren, duurzamer in te zamelen en te verwerken en de kosten omlaag te brengen. Eveneens wordt het bestaande beleid geëvalueerd en, op basis van een marktoriëntatie en bijbehorend kwaliteitskader, de toekomstige vorm van afvalinzameling en -verwerking in kaart gebracht.

Programma 3 Samenleving

Sociaal domein

De ontwikkelopgave voor het sociaal domein: preventie
Sinds de decentralisaties in 2015 werken we met elkaar, elke dag opnieuw, keihard aan een inclusieve samenleving. Een plek waar iedereen mee kan doen, op eigen kracht of met een zetje in de rug vanuit de omgeving. Het is onze taak als gemeente om die ondersteuning zo effectief, duurzaam en betaalbaar mogelijk te laten zijn. Ondanks al het harde werk wat we samen verzetten met onder andere onze maatschappelijke partners, gebiedsteams, zorginstellingen, de regio en vrijwilligers, zien we dat het lastig is om grip en regie te houden op de beheersbaarheid en betaalbaarheid van ons sociaal domein.

Grip en regie worden bemoeilijkt door alle maatschappelijke ontwikkelingen en veranderingen om ons heen. Voor het sociaal domein zijn de belangrijkste veranderingen tussen nu en 2050 de forse groei van de bevolking, de sterke vergrijzing en de toenemende diversiteit (CBI 2021). Neem daarbij de onverminderde mentale problemen van de jeugd (HBSC 2021) en het toenemende aantal mensen in armoede (CPB 2023) en je hebt de ingrediënten voor een toename van de stijging van de kosten in ons sociaal domein. Niet alleen binnen onze gemeente, maar ook landelijk bepalen deze ontwikkelingen de politieke agenda voor de komende jaren. Het betekent ook dat, zelfs wanneer we wel volledige grip en regie zouden hebben, de vraag om ondersteuning, zorg en hulp en daarmee ook de kosten, alleen maar zullen toenemen. Meer grip en regie kunnen ons echter wel helpen om ervoor te zorgen dat de stijging ervan afvlakt.

De belangrijkste opgave in de doorontwikkeling van het sociaal domein is de beweging naar de voorkant (voorveld) waar we de komende jaren vol op willen gaan inzetten. Preventie komt centraal te staan, in elk aspect van het sociaal domein. Of het nu gaat om de hervormingsagenda Jeugd, het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming of het regionaal plan schuldhulpverlening: alles draait om het voorkomen van problemen of de verergering daarvan door te anticiperen op wat mogelijk gaat komen. Maar dat niet alleen, ook demedicalisering en normalisering zijn sleutelbegrippen. Net als het vrij toegankelijk maken van voorzieningen (bijvoorbeeld de pilot dagbesteding) of begeleiding organiseren in de wijk en collectief en het anders inrichten van de toegang.

Bijna alle beschreven ontwikkelingen en voorstellen in deze kader- en voorjaarsnota zijn er daarom ook op gericht om de maatschappelijke opgave “beweging naar de voorkant/preventie” binnen het sociaal domein uit te werken en in te richten. Zoveel als mogelijk doen we dat samen met de regio en daar waar lokale uitwerking nodig is, gaan we zelf aan de slag. Hier zijn middelen voor nodig. In het verleden –bijvoorbeeld bij de invoering van resultaatgericht werken- is er besloten om geen extra middelen aan te vragen. In de praktijk blijkt dat gewenste veranderingen en/of verbeteringen daardoor onvoldoende van de grond komen met als gevolg dat er wachtlijsten ontstaan. We kunnen immers de capaciteit van onze consulenten maar één keer inzetten. Extra middelen bieden ons de mogelijkheid om vorm te geven aan de doorontwikkeling van individueel aanbod naar collectieve voorzieningen, preventief werken en vroegsignalering om op die manier daadwerking invulling te geven aan preventie en daarmee weer een stap te kunnen zetten naar een effectief, duurzaam en betaalbaar sociaal domein te zetten.

Beleidsontwikkelingen Jeugd en Wmo

Inkoop Jeugdhulp en Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2025
Per 1 januari 2025 gaan de nieuwe overeenkomsten in voor Jeugdhulp en Wmo. Als gevolg van landelijke en (boven)regionale ontwikkelingen, jurisprudentie en een onderzoek naar het resultaat gestuurd werken in de regio Westfriesland, worden er diverse wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben als doel om knelpunten op te lossen om zo de werking van het resultaat gestuurd werken te verbeteren. De door de Westfriese gemeenteraden vastgestelde beleidsuitgangspunten voor de inkoop, schetsen de nieuwe kaders voor de uitvoering van resultaat gestuurd werken van 2025 en verder. Het vraagt tijd om de nieuwe systematiek op een efficiënte en effectieve wijze voor de gemeente en aanbieders te realiseren. Binnen de looptijd van de overeenkomst is ruimte ingebouwd voor wijzigingen, mocht dit noodzakelijk zijn als gevolg van veranderende wetgeving en de doorontwikkeling van het sociaal domein.

Toekomstscenario Kind - en Gezinsbescherming
Het Toekomstscenario is een gezamenlijk programma van de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het richt zich op een eenvoudigere, systeemgerichte aanpak, waarbij gezinnen centraal staan. Het betreft niet alleen de Jeugdbescherming, maar het gehele traject van zorg en ondersteuning aan kinderen, gezinnen en huishoudens. Het Toekomstscenario Kind - en Gezinsbescherming richt zich op de verbetering van de veiligheid in gezinnen en huishoudens en kent vier actielijnen en één speerpunt:

1. Versterken van lokale wijkteams: zowel aan de preventieve kant als met zwaardere vormen van onveiligheid.
2. Versterken samenwerking tussen partners die met gezinnen te maken hebben.
3. Integrale sturing/governance realiseren.
4. Expertise en deskundigheidsbevordering van uitvoerende medewerkers.

Het speerpunt is de inzet van ervaringsdeskundigen. Inzet vindt lokaal plaats binnen Westfriesland en in de regio Noord-Holland Noord.

Inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo vanaf 2026
Vanaf 2026 zal er voor de Wmo weer een inkomensafhankelijke bijdrage gevraagd worden van cliënten die gebruik maken van een voorziening. De verwachting is dat de dempende effecten niet hoog zullen zijn omdat mensen die eenmaal een voorziening op grond van de Wmo hebben ontvangen deze niet snel zullen beëindigen. De maximale eigen bijdrage zal naar verwachting € 275 per maand zijn. Het Rijk heeft het gemeentefonds hier op gekort.

Woonzorgvisie
Vanaf 2026 worden gemeenten verplicht om een Woonzorgvisie op te nemen in hun volkshuisvestingsprogramma. Een Woonzorgvisie helpt gemeenten om keuzes te maken in de lokale opgave op het gebied van huisvesting voor ouderen, statushouders, dak- en thuislozen, en mensen die uitstromen uit beschermd wonen en/of maatschappelijke opvang.

Beschermd Wonen
Vanaf 1 januari 2025 (streefdatum) worden gemeenten verantwoordelijk voor beschermd wonen voor de eigen inwoners. Dit is nu belegd bij centrumgemeente Hoorn.

In West-Friesland is ervoor gekozen om ook tijdens deze transitie met elkaar regionaal te blijven samenwerken.

Beleidsontwikkelingen bestaanszekerheid

WerkSaam Westfriesland

De gemeenteraad heeft tijdens de vergadering van 3 juli 2023 bij de zienswijze op de begroting 2024 van WerkSaam een taakstelling opgelegd van 1%. Tijdens de raadsvergadering van 26 februari 2024 heeft de gemeenteraad bij de Kadernota 2025 van WerkSaam de Motie *Scenario's ravijnjaar 2026 GR-en* aangenomen. WerkSaam onderzoekt de besparingsmogelijkheden met het project WerkSaam 2028. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere p&c cyclus.

Armoedebestrijding

Naar aanleiding van de Inkomenseffectenrapportage wordt per 1 januari 2025 het minimabeleid geoptimaliseerd. De doelstelling is om de regelingen te bundelen en, waar mogelijk, toegankelijker te maken. Ook wordt de mogelijkheid tot harmonisatie onderzocht. Het is nog niet duidelijk of en hoeveel extra kosten hiermee gemoeid zijn. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere p&c cyclus.

Alleenverdienersproblematiek

Door een samenloop van fiscaliteit, sociale zekerheid en toeslagen loopt een groep alleenverdieners toeslagen mis. Als gevolg hiervan hebben zij een lager besteedbaar inkomen dan een vergelijkbaar huishouden met een volledige bijstandsuitkering. Het Rijk heeft besloten dat gemeenten een tussentijdse regeling moeten gaan uitvoeren over de periode van 2025 tot 2028. In 2024 kan er hulp vanuit de bijzondere bijstand worden geboden. Hiervoor is een aanpassing van de Participatiewet nodig. Verwachting is dat deze wetswijziging medio 2024 wordt doorgevoerd. Bij de Meicirculaire 2024 stelt het Rijk geld hiervoor beschikbaar. Het Rijk zoekt ondertussen naar een structurele oplossing vanaf 2028. Nog niet duidelijk is wat de financiële gevolgen hiervan zijn en om hoeveel gezinnen dit gaat.

Regionaal Kaderplan Schuldhulpverlening

Het Regionaal beleidsplan Schuldhulpverlening is ontwikkeld door zes Westfriese gemeenten (met uitzondering van Hoorn) en wordt vastgesteld voor de periode 2025-2028. Het doel van het beleidsplan is om meer in te zetten op het *voorkomen* van schulden. Daar waar schulden zijn ontstaan blijft passende hulp beschikbaar.

Sport, Cultuur en Recreatie

Beleidsontwikkelingen sport, cultuur en recreatie

Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK4) 2025-2028

In 2025 begint een nieuwe periode voor cultuureducatie. CmK is een samenwerking van gemeenten, provincies en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Dit is een vervolg op het landelijke programma CmK dat al ruim tien jaar zorgt voor duurzame verankering van cultuureducatie in het onderwijs. CmK heeft als doel de kwaliteit van cultuureducatie op een duurzame manier te versterken. Door middel van intensieve samenwerking tussen onderwijs en de culturele sector kan ieder kind in Nederland kunst en cultuur ervaren op school.

Erkende landelijke cultuurregio
Met het regioprofiel ‘Zee aan ruimte, land vol cultuur’ heeft het Ministerie van OCW (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) de regio Noord-Holland Noord sinds 1 maart 2024 officieel als landelijke cultuurregio erkent. Met het profiel ‘Zee aan ruimte, land vol cultuur’ heeft de regio laten zien welke mogelijkheden er zijn op gebied van kunst en cultuur voor de meer dan 675.000 inwoners. Door de landelijke erkenning kunnen de gemeenten en lokale culturele instellingen de samenwerkingsverbanden en culturele infrastructuur nog verder verbeteren en verstevigen. De status van cultuurregio maakt ook de weg vrij voor gemeenten om gezamenlijke cultuurprojecten te ontwikkelen die in aanmerking komen voor specifieke, toekomstige cultuursubsidies vanuit het Rijk die bestemd zijn voor cultuurregio’s.

Onderwijs

Inclusief onderwijs
Het Rijk streeft naar inclusief onderwijs vanaf 2025. Dit houdt in dat jongeren met en zonder extra ondersteuningsbehoefte zoveel als mogelijk samen naar dezelfde school en zo thuisnabij mogelijk. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om de eventuele extra ondersteuning dichtbij het kind en in de school te organiseren. Dit vraagt om een samenwerking tussen onderwijs en zorg. De komende jaren wordt hier in stappen naartoe gewerkt. Daarnaast zal het Rijk de wet- en regelgeving aanpassen om het bieden van inclusief onderwijs makkelijker te maken.

Wetsvoorstel Doelmatige Aanpak Onderwijshuisvesting
Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is in voorbereiding de onderwijswetten met betrekking tot onderwijshuisvesting te wijzigen. Als het wetsvoorstel doorgang vindt, worden gemeenten verplicht om een integraal huisvestingsplan (IHP) vast te stellen voor vier jaar met een doorkijk van nog 12 jaar. Daarnaast wordt het begrip renovatie toegevoegd aan de voorzieningen in de huisvesting waar de gemeente voor verantwoordelijk is.

Voor de gemeentelijke bekostiging van onderwijshuisvesting heeft de voorgestelde wetswijziging gevolgen. In de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Enkhuizen (2015) is renovatie nog geen voorziening. In het wetsvoorstel Doelmatige Aanpak Onderwijshuisvesting wordt renovatie wel een voorziening. Daarbij komt dat in het wetsvoorstel wordt verplicht het IHP te voorzien van uitvoeringsprogramma's voor de eerste vier jaar, met inbegrip van een financiële paragraaf. Waarschijnlijk gaat de wetswijziging in 2026 in.

Volksgezondheid

Gezonde generatie 2040 Enkhuizen
Enkhuizen wil een gezonde generatie. Dit is tevens het landelijk doel. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld: de IZA en GALA-middelen. IZA staat voor het Integraal Zorg Akkoord en GALA staat voor het Gezond en Actief Leven Akkoord. Met deze middelen gaan we een plan van aanpak maken en uitvoeren met drie focuspunten: *sociale basis*, *gezondheid*, en *sport, bewegen en cultuur*. Binnen deze drie focuspunten is een verbinding met de verschillende domeinen en wordt gestreefd naar een integrale aanpak.

Vaccinatiegraad en middelen
De vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma is aan het dalen. Het Rijksvaccinatieprogramma is overgedragen van het Rijk naar de gemeente. Dit betekent dat de gemeente de middelen hiervoor ontvangt. Wanneer er meer vaccinaties toegediend gaan worden, dan ontvangt de gemeente ook meer middelen. De gemeente stelt deze middelen beschikbaar aan de GGD om het programma te kunnen uitvoeren.

Dierenwelzijn
De bijdrage van gemeente voor de opvang van (huis)dieren en vogels is niet kostendekkend. In 2024 werken we naar een structurele oplossing om dit recht te trekken. De kosten hiervoor zijn nog onduidelijk.

5. Autonome ontwikkelingen: Voorjaarsnota 2024

In dit hoofdstuk treft u de Voorjaarsnota 2024 aan.

De Voorjaarsnota bevat in het algemeen 'autonome' mutaties en géén nieuw beleid.
Autonome mutaties zijn in het algemeen ontwikkelingen die vooral 'van buiten komen' en die een *onvermijdelijke* kostenstijging tot gevolg hebben. Dit kunnen kostenontwikkelingen zijn, regelgeving van (hogere) overheden, aanbestedingsresultaten, open einde regelingen, wijzigingen in de algemene uitkering etc.

In de financiële overzichten in deze nota zijn de bedragen in duizendtallen aangegeven.
Een negatief bedrag in rood betekent een beperking van de financiële ruimte (hogere uitgaven en/of lagere inkomsten); de zwarte bedragen betreffen een verruiming van de financiële ruimte (lagere uitgaven en/of hogere inkomsten)

Na het financieel overzicht worden de mutaties per programma toegelicht.

Mutaties autonome ontwikkelingen/Voorjaarsnota 2024

Programma 1	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Wethouders	-15	-15	-15	-15	-15
Griffie	-12	-12	-12	-12	-12
Gemeentesecretaris	5	-8	-8	-8	-8
Vrijval budget verkiezingen 2025		41			
Afdracht leges reisdocumenten	-90	-90	-95	-95	-95
Bijdrage OBSW	-40	-40	-40	-40	-40
Algemene uitkering DC 2023 en VJN 2024	433	-1.061	245	132	171
AU: Bijstelling Hervormingsagenda Jeugd		565			
Schrappen taakstelling SD Jeugd 2025		-575			
Bijdrage SED	-261	-219	-419	-846	-1.708
Overheveling Burgerpart. (CUP) naar pr. 2	27	27	27	27	27
totaal programma 1	**48**	**-1.387**	**-317**	**-857**	**-1.680**
Programma 2					
Leges horeca en evenemenenten	-7	-7	-7	-7	-7
Herstel schades bermen	-5	-5	-5	-5	-5
Herstel aanplant bomen	-15	-15	-15	-15	-15
Doorberekende energiekosten Haven	50	50	50	50	50
Doorberekend waterverbruik Haven	10	10	10	10	10
Sanitaire inkomsten Haven	-20	-20	-20	-20	-20
Website Haven	-8				
Elektra Haven	-60	-60	-60	-60	-60
Inspecties riolering	-50				
dekking inspecties riolering uit voorziening	50				
Overheveling Burgerpart. (CUP) van pr. 1	-27	-27	-27	-27	-27
totaal programma 2	**-82**	**-74**	**-74**	**-74**	**-74**
programma 3					
Veilig thuis	12				
Jeugdzorg plus	20	20	20	20	20
Uitvoering Jeugdzorg	-52	-52	-52	-52	-52
Netwerkorganisatie Zorg in Westfriesland	-70	-70	-70	-70	-70
Clientgebonden kosten Jeugd	-1.760	-1.870	-1.980	-2.090	-2.200
Clientgebonden kosten Wmo	-103	-482	-624	-624	-624
Stichting Iedereen telt mee	-120	-120	-120	-120	-120
Versterken bibliotheeknetwerk	-107				
Specifieke uitkering bibliotheekwerk	107				
Informatiepunten digitale overheid (IDO)	-19				
Specifieke uitkering IDO	19				
Onderwijs Achterstanden budget	-594				
Specifieke uitkering OAB	594				
Rentelasten IHP Onderwijs			-26	-47	-70
Contra-expertise gevelschade RSG	-10				
Garantstelling Taalhuis	20				
totaal programma 3	**-2.063**	**-2.574**	**-2.852**	**-2.983**	**-3.116**
totaal Voorjaarsnota 2024	**-2.098**	**-4.035**	**-3.243**	**-3.914**	**-4.870**

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Wethouders (nadeel vanaf 2024 € 15.000 structureel)
De wedde voor wethouders worden ieder jaar wettelijk vastgesteld en leiden tot een bijraming.

Griffie (nadeel vanaf 2024 € 12.000 structureel)
In verband met CAO-verplichtingen moet het budget voor de griffie worden opgehoogd.

Gemeentesecretaris (voordeel 2024 € 5.000 incidenteel)
Een incidenteel voordeel, omdat de nieuwe secretaris pas in de loop van het jaar is aangesteld.

Gemeentesecretaris (nadeel vanaf 2025 € 7.500 structureel)
In verband met CAO-verplichtingen moet het budget gemeentesecretaris worden aangepast.

Dienstverlening

Organisatie verkiezingen (voordeel 2025 € 41.000 incidenteel)
In 2025 zijn er geen verkiezingen gepland. Het geraamde budget valt vrij.

Afdracht leges reisdocumenten (nadeel 2024 en 2025 € 90.000 nadeel vanaf 2026 € 95.000)
Tot en met 2028 is er een grote toename van het aantal reisdocumenten waardoor inkomsten uit leges stijgen. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2014 reisdocumenten een langere geldigheidsdatum hebben gekregen, de zgn. paspoortenpiek. Doordat er meer reisdocumenten worden verstrekt komen er meer leges binnen; hiermee stijgt ook de afdracht naar het rijk. Bij de inkomsten vanuit de leges is hier eerder al rekening mee gehouden.

Regionale samenwerking

Bijdrage OBSW (nadeel € 40.000 vanaf 2024 structureel).
Door een aantal oorzaken is bijstelling van het budget regionale samenwerking noodzakelijk. Door het regioteam zijn namelijk hogere kosten doorbelast in verband met een stijging van de loonkosten, de voorbereiding van de regiodeal en het aanstellen van een netwerkcoördinator. Daarnaast is de contributie van de VNG substantieel verhoogd.

Overhead

Algemene uitkering
Decembercirculaire 2023 resulteert voor dienstjaar 2024 in een incidentele plus van € 301.000. Dit betreft een saldo van hoeveelheidsverschillen (+ 531k), uitkering verdeelreserve (+ 33k) en bijstelling van de Uitkeringsfactor (-/- 263k).

Het Rijk heeft de Voorjaarsnota 2024 uitgebracht en daarin enkele financiële mutaties aangekondigd die in de meicirculaire 2024 worden verwerkt. Omdat deze mutaties van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente in meerjarenperspectief zijn de nu bekende mutaties opgenomen.
Het betreft de volgende vier onderdelen:

- De resterende opschalingskorting is vanaf het jaar 2026 afgeschaft. Hiervoor is wel een eenmalige korting voor 2025 opgenomen.

- De nieuwe financieringssystematiek die vanaf 2026 in zou gaan, is naar voren gehaald. Deze systematiek geldt nu vanaf 2024. Hierdoor ontstaat er een nadeel vanaf 2024. Daarnaast is de toegepaste indexering voor loon en prijs verlaagd.
- Omdat gemeenten in 2023 minder geclaimd hebben uit het BTW compensatiefonds, is het restant in 2024 toegevoegd aan de algemene uitkering.

Het voorgaande resulteert in een plus voor 2024 ad € 132.000; een min ad -/- € 1.061.000 voor 2025; een plus ad € 245.000 in 2026; een plus ad € 132.000 in 2027 en een plus in 2028 ad € 171.000.

Eerder heeft het Rijk aangegeven ingaande 2025 een korting op het Gemeentefonds toe te passen van € 511 miljoen structureel inzake de Hervormingsagenda Jeugdzorg, omdat gemeenten vanaf 2025 vanuit het Rijk instrumenten zouden krijgen om -landelijk gezien- hetzelfde bedrag te kunnen besparen op uitgaven in de jeugdzorg.
In de Begroting 2023 is deze verlaging van de algemene uitkering vanaf dienstjaar 2025 geraamd op € 625.000 (structureel) en daarvoor is binnen het sociaal domein een stelpost (verlaging van de uitgaven) ad € 625.000 (structureel) opgenomen. Het Rijk heeft nu bekend gemaakt dat verlaging van het gemeentefonds van € 511 miljoen inzake Jeugdzorg in 2025 niet wordt gerealiseerd, daar de instrumenten vanuit het Rijk ook nog niet voorhanden zijn. Vanwege de veranderde uitkeringsfactor neemt de algemene uitkering daardoor in 2025 'slechts' toe met € 565.000 (en niet met € 625.000). De eerder geraamde stelpost op Jeugdzorg ad € 625.000 is bij raadsbesluit inzake Ombuigingen 2024 en Septembercirculaire 2023 reeds bijgesteld naar € 575.000. Ook deze stelpost zal derhalve worden afgeraamd, daar de instrumenten voor besparing nog niet zijn gerealiseerd.

Per saldo betekent het voorgaande het volgende voor de begroting 2024 en meerjarenraming (bedragen x € 1.000):

	2024	2025	2026	2027	2028
Decembercirculaire 2023	301				
Voorjaarsnota 2024 Rijk:					
Schrappen Opschalingskorting		-760	760	753	748
Indexatie en vervoegde invoering bbp	-104	-301	-515	-621	-577
BTW Compensatiefonds	236				
Geen korting Hervormingsagenda 2025:					
vrijval € 511 miljoen sociaal domein		565			
Schrappen stelpost eigen begroting		-575			
financieel resultaat	433	-1.071	245	132	171

Bijdrage SED organisatie (nadeel 2024 € 260.500; 2025 € 219.000; 2026 € 419.000; 2027 € 846.000 en 2028 € 1.708.000.
De bijraming van de bijdrage aan de SED Organisatie is gebaseerd op de Voorjaarsnota 2024 en de ontwerp begroting 2025 van de SED organisatie, hoewel deze nog niet door het AB zijn behandeld.

Overheveling CUP-budget Burgerparticipatie naar programma Ruimte (budgettair neutraal).
In de begroting 2024 is het structureel budget voor burgerparticipatie ad € 27.000 ten onrechte verantwoordt op programma Bestuur en dienstverlening.
Daar overhevelingen tussen programma 's een raadsbevoegdheid is wordt in de deze kadernota voorgesteld het genoemde budget over te hevelen naar programma Ruimte.
Voor de totale begroting is deze overheveling uiteraard budgettair neutraal.

Programma 2 Ruimte

Veiligheid

Leges (nadeel vanaf 2024 € 7.000 structureel)
Afgelopen jaren is er een afname geweest van horeca- en evenementenvergunningen met als gevolg minder legesinkomsten.

Beheer openbare ruimte

Openbaar groen
Herstellen schades bermen (nadeel vanaf 2024 € 5.000 structureel)
Afgelopen jaar is een toename van schades aan de bermen geconstateerd. De schades ontstaan door (vracht)verkeer die naast de rijbaan rijden, waardoor er sporen ontstaan. De sporen geven een onveilige situatie voor overige weggebruikers. Daar de veroorzaker niet achterhaald kan worden is het niet mogelijk schades te verhalen.

Herstellen en aanplanten bomen n.a.v. stormschade (nadeel vanaf 2024 € 15.000 structureel)
Mede door klimaatveranderingen zien we een toename van zware stormen, met name een zomerstorm geeft veel schade door het aanwezige bladvolume in de boom. In het kader van de veiligheid is het noodzakelijk dat de schades worden opgeruimd en bomen opnieuw aangeplant worden zoals in het omgevingsprogramma bomen is opgenomen.

Haven
Doorberekende energiekosten (voordeel vanaf 2024 € 50.000 structureel)
In het afgelopen jaar hebben we een aanzienlijke toename van het energieverbruik waargenomen, wat zich ook vertaalt heeft in hogere doorberekening aan de klant. Deze stijging kan worden toegeschreven aan verschillende factoren, waaronder wellicht een groter aantal boten dat gebruikmaakt van de havenfaciliteiten en de daarmee gepaard gaande verhoogde energiebehoefte.

Doorberekend waterverbruik (voordeel vanaf 2024 € 10.000 structureel)
In het afgelopen jaar is er aanzienlijk meer water gebruikt, wat tevens is doorberekend aan de klant. Deze stijging kan worden toegeschreven aan verschillende factoren, waaronder een toename van het aantal boten met luxere voorzieningen die een intensiever watergebruik met zich meebrengen. Bovendien heeft het grotere aantal passanten, ondanks de verminderde vraag naar het sanitaire gebouw, bijgedragen aan de verhoogde waterconsumptie. Ook hier is de groei van riviercruisevaart debet aan het toenemende waterverbruik. De grotere charterschepen worden luxer en beschikken over meer sanitair dus meer waterverbruik.

Overige inkomsten (nadeel vanaf 2024 € 20.000 structureel)
Het afgelopen jaar is het sanitaire gebouw minder intensief gebruikt, wat grotendeels te wijten is aan de toenemende luxe van de boten in onze haven. De verbeterde voorzieningen aan boord hebben geleid tot een verminderde behoefte aan het gebruik van het sanitaire gebouw door passanten. Na de renovatie van de toiletgebouwen is er een ander douchesysteem geïnstalleerd. Dit heeft er toe geleid dat er korter gedoucht wordt. Dit is ook terug te zien in minder water verbruik.

Website haven (nadeel 2024 € 8.000 incidenteel)
Er zijn verschillende redenen waarom we graag een nieuwe website willen voor de haven van Enkhuizen. De huidige website van de haven van Enkhuizen voldoet niet voldoen aan de verwachtingen van bezoekers. Een nieuwe website biedt de mogelijkheid om de gebruikerservaring te verbeteren door middel van een modern en intuïtief ontwerp, gemakkelijke navigatie en responsieve functionaliteiten die passen bij de behoeften van zowel lokale bewoners als toeristen.

Electra (nadeel € 60.000 structureel)
In het afgelopen jaar hebben we een aanzienlijke toename van het energieverbruik waargenomen, wat zich ook vertaalt heeft in hogere doorberekening aan de klant. Deze stijging kan worden toegeschreven aan verschillende factoren, waaronder wellicht een groter aantal boten dat gebruikmaakt van de havenfaciliteiten en de daarmee gepaard gaande verhoogde energiebehoefte. De groei in de riviercruisevaart heeft een groot aandeel in het toegenomen energieverbruik. Dit is ook terug te zien in de doorberekend energielasten.

Rioolinspecties. (2024 € 50.000 budgettair neutraal)
Bij het vaststellen van het Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2024 is bekend gemaakt dat er extra inspecties van de staat van de riolering moest worden gedaan. Dit is, zoals in de jaarrekening al aangeven, niet uitgevoerd en is het voornemen de inspecties in 2024 uit te voeren. Dit betekent dat we het budget van 2023 naar 2024 moeten over plaatsen. De resultaten van deze inspecties wordt verwerkt in het nieuwe Programma Stedelijk Water en Riolering 2025-2027 dat Q4 2024 ter vaststelling wordt aangeboden. De lasten worden gedekt door een onttrekking van de voorziening riolering en zijn dus budgettair neutraal.

Overheveling CUP-budget Burgerparticipatie van programma 1 (budgettair neutraal).
In de begroting 2024 is het structureel budget voor burgerparticipatie ad € 27.000 ten onrechte verantwoordt op programma Bestuur en dienstverlening.
Daar overhevelingen tussen programma ’s een raadsbevoegdheid is wordt in de deze kadernota voorgesteld het genoemde budget over te hevelen naar programma Ruimte.
Voor de totale begroting is deze overheveling uiteraard budgettair neutraal.

Programma 3 Samenleving

Veilig Thuis (voordeel 2024 € 12.000 incidenteel)
Veilig Thuis is de organisatie die de hulpverlening biedt aan kinderen en gezinnen die in onveiligheid verkeren binnen het gezin. De begroting van Veilig Thuis voor 2024 is naar beneden bijgesteld voor Enkhuizen in verband met verlaagd gebruik van de diensten van Veilig Thuis in 2023.

JeugdzorgPlus (voordeel vanaf 2024 € 20.000 structureel)
Met ingang van het nieuwe contract JeugdzorgPlus per 1 juli 2023 is de zogeheten basis-component gewijzigd naar om- en afbouw JeugdzorgPlus. Dit betekent dat de gemeente, door de landelijke afbouw, een lagere bijdrage aan de zogeheten 'lege bedden' heeft.

Uitvoering Jeugdzorg (nadeel vanaf 2024 € 52.000 structureel)
Door wijzigingen in contracten en wetswijzigingen zijn er meer uitvoeringstaken toegevoegd aan de taken van de Jeugdconsulenten. Deze concentreren zich met name op het voeren van procesregie en een toename van het aantal GI-zaken (Jeugdbescherming). Hierover zijn regionale afspraken gemaakt met Westfriese gemeenten. Tevens zien we een stijging van het aantal aanvragen en herbeoordelingen.

Daarnaast maken de inkoopstrategie jeugd en de daaruit voortvloeiende inrichtingskeuzes dat de regierol vanuit de lokale toegang gaat wijzigen en intensiveren. Een regionale voorwaarde is dat een lokale toegang betrokken is bij alle casussen die vallen onder de hoog specialistische zorg (segment C). Het gaat binnen deze scope ten slotte over zeer complexe multiprobleem gezinnen waar meerdere zorgaanbieders en hoge kosten mee gepaard gaan. Belang van de gemeente is om juist bij deze doelgroep te sturen op 1 gezin 1 plan 1 regisseur, integraal domein overstijgend werken, voorkomen van stapelen van zorg en afschalen waar kan.

Ten opzichte van de huidige situatie gaat Segment C qua populatie groter worden (meer casuïstiek waarbij regie voorwaardelijk is) en daarnaast verstevigt. Dit vraagt om meerdere uren inzet per week, dit kan oplopen bij crisisgevoelige en/ of veiligheidszaken. Met de huidige formatie kan deze inzet niet gerealiseerd worden, kan de gemeente niet voldoen aan de gemaakte regionale afspraken en besluitvorming. Het voeren van regie op complexe casuïstiek draagt bij aan het tijdig kunnen sturen op de ingezette zorg, tijdig op- en afschalen en de daarmee gepaarde kosten per cliënt.

Om grip te kunnen krijgen op de stijgende kosten jeugdzorg is de uitbreiding van de formatie van de uitvoering noodzakelijk. Triage is een manier om de stijgende kosten minder hard te laten oplopen. Triage is aan de voorkant goed selecteren en bewust afwegen welke zorg écht noodzakelijk is. We leren van andere gemeenten dat investeren in zakelijke triage kan leiden tot minder zware zorg. Concreet krijgt dit vorm in een goed toegeruste toegang. Doen we wat nodig is? En doen we niet van wat niet nodig is.

Netwerkorganisatie Zorg in Westfriesland (nadeel vanaf 2024 € 70.000 structureel)
De Netwerkorganisatie verzorgt voor Westfriesland de inkoop en contractmanagement van de Wmo en Jeugdhulp maatwerkvoorzieningen. In 2024 zijn nieuwe overeenkomsten afgesloten. Omdat de oude overeenkomsten tot en met 2023 waren afgesloten was niet meerjarig begroot.

Cliëntgebonden kosten Jeugd (nadeel 2024 € 1.760.000; nadeel 2025 € 1.870.000; nadeel 2026 € 1.980.000; nadeel 2027 € 2.090.000 en nadeel 2028 € 2.200.000)
De cliëntgebonden kosten Jeugdwet zijn in 2023 enorm toegenomen. Dit heeft ook een meerjarig effect. Oorzaken liggen met name in de zorgzwaarte, stijging van het aantal cliënten en de ingewikkelde situatie rondom procesregie. Dat laatste omvat de landelijk geldende regels voor facturering -organisaties kunnen facturen tot vijf jaar nadien indienen- maar vooral de wachtlijstproblematiek. Er bestaan aan de zijde van de gemeente wachtlijsten, maar vooral bij de zorgaanbieders is sprake van soms enorme wachttijden. Daarnaast stijgt ook de vraag naar hoog specialistische jeugdhulp en wordt door verwijzers vaker naar zwaardere en dure zorg verwezen. Uitgangspunt voor de prognose 2024 en verder zijn de cijfers in de jaarrekening 2023. Daarnaast is een indexatie van 4,5% toegepast. Dit is inclusief de algemene prijsinflatie.

Cliëntgebonden kosten Wmo (nadeel 2024 € 103.000; nadeel 2025 € 482.000 en vanaf 2026 € 624.000 structureel)
Uitgangspunt voor de prognose 2024 en verder zijn de cijfers in de jaarrekening 2023. Er is een indexatie van 4,5% toegepast. Dit is inclusief de algemene prijsinflatie. Ook is rekening gehouden met het Wmo voorspelmodel (stijging aantallen als gevolg van vergrijzing).

Stichting Iedereen telt mee (nadeel vanaf 2024 € 120.000 structureel)
Er is een nieuwe CAO sociaal werk vastgesteld. De belangrijkste wijziging is een cumulatieve salarisstijging van 7% op 1 juli 2023, 4% op 1 januari 2024 en 4% op 1 juli 2024. In totaal een stijging van 15,75 % salariskosten in 1 jaar. Voor continuïteit van de dienstverlening van de stichting is een verhoging van de bijdrage aan de Stichting nodig.

Sport, Cultuur en Recreatie

Versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht 2026 (2024 € 107.000 budgettair neutraal)
Door gebruik te maken van de eenmalige specifieke uitkering versterkt de gemeente Enkhuizen het bibliotheeknetwerk in 2024 en 2025. Hiermee bereidt de gemeente zich voor op de wijziging van de Bibliotheekwet in 2026. Dan gaat de zorgplicht gelden waarmee de gemeente de wettelijke taak krijgt om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. De komende jaren geeft de bibliotheek steeds meer vorm aan de maatschappelijke bibliotheek. Dit betreft een budgettair neutrale mutatie.

Informatiepunten Digitale Overheid/bibliotheekwerk (2024 € 19.000 budgettair neutraal)
Sinds 1 januari 2023 ligt de financiering van de IDO's bij de gemeenten. Gemeenten krijgen hiervoor een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk om de bestaande IDO's te kunnen bekostigen. Om inwoners te helpen zijn er Informatiepunten Digitale Overheid ingesteld bij de bibliotheken, waar mensen met allerlei hulpvragen aankloppen. Medewerkers van de informatiepunten krijgen niet alleen specifieke vragen over digitale overheidsdiensten, ook wordt hulp gevraagd over digitalisering in het algemeen.

Baten

Eenmalige specifieke uitkering versterken bibliotheeknetwerk en zorgplicht 2026 (2024 € 107.000 budgettair neutraal)
We ontvangen een eenmalige specifieke uitkering voor wijziging van de Bibliotheekwet in 2026. Dit betreft een budgettair neutrale mutatie (zie ook lasten).

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's)/bibliotheekwerk (2024 € 19.000 budgettair neutraal)
We ontvangen een specifieke uitkering om de bestaande IDO's te kunnen bekostigen.
Dit betreft een budgettair neutrale mutatie (zie ook lasten).

Onderwijs
Lasten

Onderwijsachterstanden-budget (2024 € 594.000 incidenteel, budgettair neutraal)
Het Onderwijsachterstandenbeleid-budget (OAB-budget) is gelabeld geld. Bij beschikking ontvangen met als doel het terugdringen van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen.

Rentelasten IHP Onderwijs (nadeel 2026 € 26.000; in 2027 € 47.000 en in 2028 € 70.000)
Als gevolg van de stijgende rente wordt aan de geraamde investering voor het Integraal Huisvestings Plan Onderwijs 4% rente toegerekend (in plaats van de eerder geraamde 3,6%).

Contra-expertise Gevelschade RSG (nadeel 2024 € 10.000 incidenteel)
RSG Enkhuizen heeft januari 2023 een voorziening aangevraagd inzake 'Herstel en vervanging in verband met constructiefout'. Betreft mogelijke constructiefout aan de geveldetaillering. Het College heeft opdracht gegeven een contra-expertise uit te voeren en de rapporten voor te leggen aan een juridisch expert inzake aansprakelijk.

Garantstelling Taalhuis Westfriesland (2024 € 20.000 voordeel incidenteel)
Structureel is voor 2024 in de begroting een bedrag opgenomen als garantstelling voor het Taalhuis Westfriesland. De garantstelling is voor 2024 niet meer nodig.

Baten

Onderwijsachterstanden budget (2024 € 594.000 incidenteel, budgetneutraal)
We ontvangen een eenmalige specifieke uitkering ten behoeve van de onderwijsachterstanden. Dit betreft een budgettair neutrale wijziging.

6. Overig beleid

In de tabel hieronder een financieel overzicht van voorstellen voor overig beleid.

Programma 1	2024	2025	2026	2027	2028
Uitbreiding Manegement	-130	-130	-130	-130	-130
Inzet administratie organisatie	-56				
Paspoortenpiek	-21	-43	-43	-43	-43
Gehandicaptenkaarten	-13	-21	-21	-21	-21
Verbeteracties CUP Dienstverlening	-50				
Wintertarief residocumenten		-8	-11	-12	-8
Watertoeristenbelasting		108	108	108	108
Beveiliging Stadskantoor	-70	-70	-70	-70	-70
Dataloggers	-2	-2	-2	-2	-2
Vernietiging archieven	-20				
WOO-Projectvervanging	-28				
Bijstelling licenties	-70	-82	-82	-82	-82
Vervangen K-to-Burgerzaken	-13				
Implementatie klantgericht werken	-13				
Kwaliteitszorgsysteem	-24				
I-navigator	-23	-3	-3	-3	-3
Implementatie belastingapplicatie		-18			
totaal programma 1	**-532**	**-269**	**-254**	**-255**	**-251**

Programma 2	2024	2025	2026	2027	2028
Onderhoud wegen	-300	-300			
onttrekking reserve kapitaalgoederen	300	300			
Toezicht aanleg glasvezel	-50				
bijdrage netbeheerder inzake toezicht aanleg GV	50				
Ingraving verharding	-7				
doorbelasting ingraving verharding	7				
Groot onderhoud civiele kunstwerken		-90			
onttrekking reserve kapitaalgoederen		90			
Vrijval storting reserve KG in 2024 en 2025	855	855			
Coördinatie ondergrondse infrastructuur	-36	-36	-36	-36	-36
Dekking coördinator infra uit Moor	26	26	26	26	26
Monitor parkeerbalans	-5	-5	-5	-5	-5
Inrichten schoolzones		-54			
Groenbeleidsplan	-30				

Vervolg financieel overzicht voorstellen overig beleid 2025

	2024	2025	2026	2027	2028
Investeringen:					
* Kast- en kabelvervanging			-3	-3	-3
* Voorbereiding Herinrichting Westerstraat		-19	-19	-18	-18
* Herinrichting Westerstraat			-189	-186	-183
Vernieuwen toeristische wegwijzering		-70			
Energiebesparing isolatie woningen	-50				
Circulaire economie	-10				
Warmtetransitie en energiebesparing		-125	-18	-18	-18
Bronnenstrategie en wijkuitvoeringsplan		-300			
Dekking uit egalisatiereserve Duurzaamheid		300			
Circulaire economie	-10	-10	-10	-10	-10
Plaagdierbeheersing	-9				
Woonprogramma	-15				
Omgevingswet	-273				
dekking reserve Omgevingswet	273				
Vergunningverlening	-36	-36	-36	-36	-36
Legesopbrengst inzake vergunningen	36	36	36	36	36
totaal programma 2	**716**	**562**	**-254**	**-250**	**-247**
programma 3					
Lokale Projectleider Hervormingsagenda jeugd	-24	-44	-44	-44	-44
Uitvoering Jeugdzorg	-20	-20	-20	-20	-20
Pilot kleinschalige woonvoorzieningen	-30	-30	-30	-30	-30
Pilot IKEC	-21	-21	-21		
Basis Kader a(BKa)-klas	-16	-16	-16	-16	-16
Preventie Sociaal Domein	-43	-79	-79	-79	-79
Administratie Sociaal Domein		-20	-20	-20	-20
Visieleertraject Toegang	-20				
Toekomstvisie kwetsbare inwoners	-9				
Dekking uit MOBW	9				
Exploitatietekort De Drommedaris	-75				
Pleegzorg		-10	-10	-10	-10
Bouwkundig onderzoek locatie JGZ	-20				
Exploitatietekort Hertenkamp		-150			
Uitvoering Erfgoednota		-6	-6		
Huur Voetbalcomplex	24	24	24	24	24
Onderhoud monumenten	-16	-16	-16	-16	-16
coordinator VVE		-30	-30	-30	-30
Aanpak laaggeletterdheid	-25				
Vervanging AED 's	-7	-2	-8		
totaal programma 3	**-293**	**-420**	**-276**	**-241**	**-241**
totaal overig beleid	**-109**	**-127**	**-784**	**-746**	**-739**

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Bestuur en ondersteuning

Lasten:

Uitbreiding management (nadeel vanaf 2024 € 129.500 structureel)
De afgelopen jaren zijn er verschillende taken vanuit de landelijke overheid en vanuit bestuurlijke opdrachten bij de verschillende domeinen terecht gekomen. Dit heeft er toe geleid dat de span of control van een aantal afdelingen niet meer in lijn is met de uitgangspunten die zijn vastgelegd in de notitie “Sturing en Ruimte” (gemiddeld 25 medewerkers per afdeling).

Administratieve organisatie (nadeel 2024 € 55.500 incidenteel)
De ‘administratieve organisatie’ is hoe de organisatie vanuit de controller of accountant gezien wordt. Het betreft het beeld op het geheel van de bedrijfsprocessen op het gebied van risico’s. Het geeft inzicht in de risico’s en welke beheersingsmaatregelen zijn ingebouwd om ze te minimaliseren. In 2024 is het gewenst om extra inzet hiervoor te plegen waardoor de risico’s beter in beeld komen en daardoor de rechtmatigheidsverantwoording vanuit het college makkelijker kan verlopen.

Dienstverlening

Paspoortenpiek (nadeel 2024 € 26.900 en vanaf 2025 € 45.400 structureel)
Met ingang van 2024 t/m 2028 verdubbelt (minimaal) het aantal aanvragen van reis-documenten, de zogenaamde 'paspoortenpiek'. Binnen de leges is in de begroting hier al rekening mee gehouden. De huidige capaciteit is ontoereikend om deze grote toename van aanvragen aan te kunnen, waardoor de dienstverlening onder druk komt te staan.

Uitgifte gehandicaptenparkeerkaarten (nadeel 2024 € 12.800 en 2025 € 21.400 structureel)
Het KCC voert al geruime tijd zonder capaciteit een extra taak vanuit de wegenverkeerswet, de beoordeling van de aanvragen gehandicaptenparkeerkaarten uit. Door de paspoorten-piek is dit niet meer mogelijk als extra taak en worden er middelen voor de uitvoering van deze wettelijke regeling aangevraagd. Zonder deze middelen kunnen aanvragen niet meer worden afgehandeld.

NB: De voorgaande vier mutaties zijn in alle drie gemeentelijke Kadernota 's opgenomen en uitvoering is alleen haalbaar indien ook alle drie gemeenten instemmen. Indien een of meer van de gemeenten niet instemmen dan betekent dat dit voor alle gemeenten een 'nee'.

Verbeteracties uitvoeringsplan CUP dienstverlening (nadeel 2024 € 50.000)
In 2023 is een uitvoeringsplan opgesteld om de dienstverlening te verbeteren. Daarvoor is een projectleider aangetrokken. Op basis van dit uitvoeringsplan zijn we in 2023 gestart met dit project en dat loopt door richting 2024. Daarvoor zijn ook middelen nodig. Het uitvoeringsplan legt de basis voor betrokken en betrouwbare dienstverlening. Dit betekent dat wij betrokken zijn met elkaar en onze omgeving, dat wij inwoners en ondernemers betrekken, dat wij meedenken en ons verplaatsen in ons handelen in de ander. Dat we servicegericht zijn en ondersteunend. Het betekent dat we betrouwbaar zijn (afspraak is bij ons afspraak) en dat wij vertellen wat er kan en ook duidelijk zijn waarom iets niet kan. Inwoners en ondernemers

moeten kunnen rekenen op klantvriendelijke en bereikbare medewerkers. We onderzoeken bovendien wat efficiënter opgepakt kan worden, bijvoorbeeld via robotisering en digitalisering.

Baten

Leges reisdocumenten (nadeel 2025: € 8.000, 2026 € 11.000, 2027 € 12.000 en 2028 € 8.000)
Vanaf 2025 wordt een wintertarief ingesteld voor de aanvragen reisdocumenten in de periode september t/m februari. Het tarief voor een reisdocument is € 10,00 lager. De legesopbrengst voor de reisdocumenten is daardoor minder hoog.

Watertoeristenbelasting (voordeel € 108.000 vanaf 2025 structureel)
Met ingang van 2025 wordt watertoeristenbelasting ingevoerd voor de riviercruiseschepen. Hiertoe wordt in het najaar een aparte verordening aan de gemeenteraad aangeboden.
Bij watertoeristenbelasting gaat het om verblijf aan boord van een vaartuig. Het bedrag is afhankelijk van de duur van het verblijf en het aantal personen en wordt geheven per dag. Met het tarief wordt aangesloten bij het gehanteerde tarief voor de toeristenbelasting 2024. Dit is exclusief het inflatiepercentage voor 2025. Het tarief wordt bepaald op € 2,70 per persoon per dag. De opbrengst wordt geraamd op € 108.000, gebaseerd op 400 riviercruiseschepen en 100 passagiers per schip.

Overhead

Beveiliging Stadskantoor (nadeel € 70.000 vanaf 2024 structureel).
Door toenemende agressie-incidenten is gekozen voor permanente beveiliging ter bescherming van de aanwezige medewerkers bij de balie van Burgerzaken.
Tijdens openingstijden werd in 2022 en 2023 een beveiliger ingehuurd.
In 2024 werden ontwikkelingen omtrent het Stadskantoor verwacht en daardoor is voor dit jaar ook een heroverweging van de beveiliging gepland. De conclusie van de heroverweging luidt dat de beveiliging, ongeacht de locatie, noodzakelijk blijft.

NB: De volgende mutaties zijn in alle drie gemeentelijke Kadernota 's opgenomen en uitvoering is alleen haalbaar indien ook alle drie gemeenten instemmen. Indien een of meer van de gemeenten niet instemmen dan betekent dat dit voor alle gemeenten een 'nee'.

Dataloggers (nadeel € 2.000 vanaf 2024 structureel)
Ondanks dat er veel in het archief digitaal beschikbaar komt, is er ook veel papieren archief dat de gemeente moet bewaren tot moment van vernietiging of overbrenging naar het Westfries Archief. Om de fysieke kwaliteit van de archieven te garanderen, moeten de temperatuur en luchtvochtigheid in de archiefkluizen volgens de eisen van de Archiefregeling 1995 zijn. Het klimaat kunnen we volgen met dataloggers die deze waarden regelmatig meet. Zodra de meetwaarden niet volgens de eisen zijn, worden maatregelen genomen om het klimaat te verbeteren.

De huidige dataloggers zijn lastig uit te lezen en niet meer up-to-date. Deze gegevens moeten wel aan de archiefinspecteur getoond worden, daarom moeten de dataloggers dit jaar vervangen worden om aan deze verplichting te kunnen voldoen.

Vernietiging archieven (nadeel 2024 € 20.000 incidenteel)

In de afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in de vernietiging van zowel papieren als digitale dossiers. De achterstand van de papieren dossiers is twee jaar; de stukken die voor 2023 en 2024 in aanmerking komen, moeten nu vernietigd worden. De vernietiging van de digitale dossiers van Green Valley is nog niet uitgevoerd dus daar is de achterstand al vanaf de start van het zaaksysteem in 2015.

Vernietiging is voor Informatiebeheer een wettelijke verplichting waar we op getoetst worden door het Westfries Archief en de Provincie. Maar deze verplichting ligt er ook vanuit de AVG want we mogen de informatie niet langer bewaren dan noodzakelijk is voor het proces waarvoor het gebruikt wordt. Daarom is een uitvoeringsproject gestart om deze achterstanden in te lopen waarbij externe expertise wordt ingehuurd naast inzet van de reguliere medewerkers die na dit project het vernietigingsproces moeten uitvoeren.

Woo - Projectvervanging (nadeel € 28.000 in 2024 incidenteel)

Vanuit de afdeling Informatie worden de projectleider en projectmedewerkers beschikbaar gesteld voor de implementatie en uitvoering van de Wet open overheid voor in totaal 44 uur per week. De incidentele bijdrage voor de Wet open overheid vanuit het rijk om deze medewerkers te kunnen vervangen is hiervoor echter niet toereikend. De opgaven binnen de vakafdeling zelf zijn zodanig groot dat de vervanging ook echt volwaardig moet zijn. In 2024 komen we daarvoor 75.000 euro te kort. Dit bedrag vragen we nu aan in de voorjaarsnota omdat anders noodzakelijke taken niet (goed) kunnen worden uitgevoerd. Voorts merken we bij de SED dat het aantal Woo-verzoeken toeneemt. Ter vergelijk, in 2022 ontvingen we 34 verzoeken; in 2023 waren dit er 98.

Wij zien daarvoor verschillende oorzaken. Naast dat het vertrouwen in de overheid onder grote druk staat, heeft de inwerkingtreding van de Woo het opvragen van informatie extra in de schijnwerpers gezet. Het indienen van een verzoek is onder de Woo ook een stuk eenvoudiger geworden. Waar onder de Wob een verzoek alleen schriftelijk kon worden ingediend, is dat nu heel eenvoudig mogelijk via een digitaal webformulier.

Daarnaast zijn de Woo-verzoeken omvangrijker en gecompliceerder geworden. Steeds vaker worden er emailboxen over een aantal jaren van verschillende (oud) werknemers en/of bestuurders opgevraagd. Financieel is er geen enkele drempel meer voor het opvragen van een grote hoeveelheid documenten. Onder de Wob werden de stukken op papier verstrekt, waarbij per kopie leges in rekening mochten worden gebracht. Onder de Woo mag dit niet meer. De stukken worden onder de Woo digitaal kosteloos verstrekt.

Door deze toename van 188% waarbij we invulling willen geven aan de wet, zijn wij genoodzaakt om meer capaciteit beschikbaar te stellen.

Bijstelling licenties (nadeel 2024 € 70.000 en vanaf 2025 € 82.000)

Binnen onze organisatie ervaren we momenteel een financiële uitdaging met betrekking tot het licentiebudget. Dit komt onder andere voort uit een verschil tussen het gehanteerde indexeringscijfer binnen onze organisatie en het Gemeentelijke Inkoop bij IT Toolbox (GIBIT), percentage waaronder IT-contracten vallen.In het jaar 2023 hanteerden we binnen onze organisatie een indexeringspercentage van 2,0%, terwijl het GIBIT-percentage op 3,7% lag. In 2024 steeg het interne indexeringspercentage naar 2,5%, terwijl het GIBIT-percentage een aanzienlijke toename vertoonde naar 5,3%. Leveranciers die niet onder de GIBIT vallen hebben hun prijzen verhoogd met 10-15%, wat ook impact heeft op het licentiebudget.Omdat het GIBIT-percentage pas aan het einde van elk jaar wordt vastgesteld, wordt deze verhoging gecommuniceerd in de voorjaarsnota van het daaropvolgende jaar.

Daarnaast worden applicaties bij vervanging en verlenging steeds vaker aangeboden als Software as a Service (SaaS) waardoor de kosten hoger liggen dan bij applicaties die on-premises (op locatie SOM) worden geïnstalleerd. Dit jaar worden er 5 applicaties verlengd of vervangen door een SaaS-variant. We hebben hier al rekening mee gehouden in de aanvraag van het licentiebudget van 2025. Echter de exacte kosten van de nieuwe applicaties zijn nog niet bekend, eventuele verschillen zullen in de najaarsnota worden gecommuniceerd. In 2023 is het nieuwe zaaksysteem geïmplementeerd. Dit is uiteindelijk ook een SaaS geworden, waardoor de lasten welke samenhangen met de implementatie in zijn geheel in 2023 moesten worden genomen, waar in eerste instantie verwacht werd dat de kosten konden worden afgeschreven De hiermee samenhangende lasten zijn gesaldeerd met de licentiekosten.

Vervangen Key2burgerzaken en e-diensten (nadeel € 13.000 in 2024 incidenteel)
Bij burgerzaken wordt gebruik gemaakt van de applicatie Key2Burgerzaken en E-diensten.
Dit contract loopt af in 2024 en wordt verlengd. Om de aanbesteding voor te bereiden wordt een projectleider ingezet. De projectleider wordt 12 uur per week ingezet gedurende 8 maanden.

Implementatie klantgericht werken (nadeel € 13.000 in 2024 incidenteel)
In het kader van het jaar van de dienstverlening heeft de afdeling informatie het klantportaal aangeschaft een extra module binnen het huidige zaaksysteem. Het klantportaal geeft de burger inzicht in de status van hun ingediende verzoek. De processen die gecommuniceerd worden via het klantportaal, moeten ingericht worden. Hiervoor dient een visie en implementatieplan opgesteld te worden. Binnen de huidige bezetting is er geen capaciteit en is er een projectleider nodig. De projectleider wordt 12 uur per week ingezet gedurende 8 maanden.

Kwaliteitszorgsysteem (nadeel 2024 € 23.000 incidenteel)
De Archiefregeling 1995 artikel 16 stelt: “De zorgdrager zorgt ervoor dat het beheer van zijn archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door hem toe te passen kwaliteits-zorgsysteem”.
Vanuit de regio is een raamwerk voor kwaliteitszorg opgesteld dat in 2021 door de SED en de aangesloten gemeenten is vastgesteld. Dat raamwerk is nu vertaald naar een kwaliteitszorgsysteem dat geïmplementeerd moet worden. De implementatie van het kwaliteitszorgsysteem heeft ook de speciale aandacht van de Provincie in het kader van Interbestuurlijk Toezicht Informatiebeheer omdat dit onderwerp al vijf jaar terugkomt als aandachtspunt. Voor de implementatie is een projectleider nodig die hier een implementatieplan op kan maken. Deze taak is te groot om vanuit Informatiebeheer op te pakken en het project heeft impact op de gehele organisatie omdat alle processen en systemen moeten worden getoetst met dit kwaliteitssysteem.

I-Navigator (nadeel € 20.000 in 2024 en vanaf 2025 € 3.000 structureel)
VIND I-Navigator is een instrument, gelieerd aan het kwaliteitszorgsysteem, waarmee we de informatievoorziening in beeld brengen zodat we het informatiebeheer verbeteren.
In dit instrument leggen we vast:

- Welke processen we uitvoeren en hoe deze worden vastgelegd in systemen als zaaktype;
- Welke informatie een hoog risico vormen bij informatieverlies of een datalek;
- In welke systemen we informatie vastleggen per proces;

- Welke informatie we actief moeten publiceren op documentniveau;
- Welke wetgeving er per proces geldt;
- Voor welke processen een Data Protection Impact Assessment (DPIA) rapport is opgesteld.
- Bij welke processen persoonsgegevens worden verwerkt. Deze gegevens kunnen als een verwerkingsregister uit het systeem worden gehaald.

Dit instrument geeft ons een samenhangend overzicht van alle informatie in de organisatie wat we ook moeten kunnen tonen tijdens de gesprekken met de archiefinspecteur. Het is ook een bron van informatie bij de implementatie van het kwaliteitszorgsysteem
De leverancier ondersteunt ons bij het vullen van de VIND I-Navigator waarna het systeem en de inhoud in beheer bij Informatiebeheer wordt gebracht.

Implementatie belastingapplicatie (nadeel € 18.000 in 2025 incidenteel)
De belastingapplicatie die wordt gebruikt binnen de organisatie moet worden aanbesteed in 2024. In 2025 wordt de applicatie geïmplementeerd met ondersteuning vanuit de leverancier.

Programma 2 Ruimte

Beheer openbare ruimte

Groot onderhoud wegen (€ 300.000 in 2024 en € 300.000 in 2025 budgettair neutraal)
Afgelopen jaar zijn weginspecties uitgevoerd. Hierbij zijn de kwaliteit en de fysieke toestand van de wegen beoordeeld in relatie tot de beeldkwaliteit. Uit de inspectie is naar voren gekomen dat de kwaliteit achter loopt en extra middelen nodig zijn om dit in de komende jaren te herstellen. Voor 2024 en 2025 is jaarlijks € 300.000 nodig om de kwaliteit te herstellen. Voorgesteld wordt om deze kosten te dekken uit de Reserve kapitaalgoederen en voor de jaren 2024 en 2025 geen dotatie meer uit te voeren. De stand van de Reserve bedraagt per 1 januari 2024 € 3.300.000 en per 31 december 2025 bedraagt deze € 2.610.000.

Toezicht en werkvoorbereiding aanleg glasvezel (€ 50.000 in 2024, budgettair neutraal)
Open Dutch Fiber loopt uit de planning voor het aanleggen van het glasvezel in Enkhuizen. De planning is nu dat de aanleg van glasvezel medio december 2024 is afgerond. Voor de externe inhuur (toezicht en werkvoorbereiding) is aanvullende budget gevraagd van € 50.000 bij de netbeheerder en dit is toegezegd.

Ingravingen verharding (€ 7.000 budgettair neutraal)
Voor het leggen van kabels en leidingen onder de verharding van de gemeente worden er kosten in rekening gebracht. Externe bedrijven betalen hiervoor leges en degeneratiekosten richting de gemeente. De waarde van de verharding neemt immers af naarmate er telkens in de fundering geroerd wordt.
Buiten de externe bedrijven wordt door de gemeente zelf ook door de afdelingen riool en openbare verlichting ingravingen gedaan in onze verharding. Deze werkzaamheden voor riool en openbare verlichting worden uit Moor gehouden, waardoor zij zowel leges en extra kosten van de aannemer besparen. Dit neemt niet weg dat er voor de verharding wel degelijk herstelkosten zijn ontstaan door werkzaamheden van riool en openbare verlichting. Deze herstelkosten die ontstaan zijn vanuit riool en openbare verlichting, willen wij vergoed zien richting afdeling wegen om het klein onderhoud voort te kunnen zetten.

Groot onderhoud civiele kunstwerken (€ 90.000 in 2025, budgettair neutraal)
Afgelopen jaar zijn inspecties uitgevoerd voor de civiele kunstwerken. Hierbij is de technische kwaliteit van de kunstwerken beoordeeld. Uit de inspectie is naar voren gekomen dat de kwaliteit achterloopt en extra middelen nodig zijn om dit in de komende jaren te herstellen.

Voor 2025 is incidenteel € 90.000 extra nodig om de kwaliteit te herstellen. Voorgesteld wordt om de kosten te dekken uit de Reserve kapitaalgoederen en voor de jaren 2024 en 2025 geen dotatie meer uit te voeren (zie ook baten). De stand van de Reserve bedraagt per 1 januari 2024 €3.300.000 en per 31 december 2025 bedraagt deze € 2.610.000

Coördinatie/toezicht ondergrondse infrastructuur (per saldo nadeel vanaf 2024 € 11.000 structureel)
Voor autonome (en wettelijke) ontwikkelingen vanwege de energietransitie, werken aan netcongestie en vele werkzaamheden ondergronds is extra capaciteit nodig voor coördinatie en toezicht. Indien deze functie niet ingevuld wordt kan onvoldoende invulling gegeven worden aan de wettelijk belegde coördinerende taak van de gemeente bij ondergrondse werkzaamheden. Hierdoor kan de energietransitie en netcongestie vertraagd aangepakt

worden. Daarnaast is de kans groot dat de openbare ruimte slechter achtergelaten wordt na werkzaamheden vanwege het uitblijven van afdoende toezicht op deze werkzaamheden. Hierdoor stijgen de onderhoudskosten voor de gemeente. De dekking voor deze functie komt vanuit de bijdrage van derden in de MOOR opbrengsten. Er is in totaal dekking voor een bedrag van € 26.000. De verdeling over de drie gemeenten gaat via de verdeelsleutel.

Monitoring parkeerbalans (nadeel vanaf 2024 € 5.000 structureel)
Met de invoering van betaald parkeren dient de parkeerbalans in de binnenstad gemonitord te worden. Het voorstel is om € 5.000 structureel ter beschikking te stellen waarbij in 2024 een eerste nul-meting wordt uitgevoerd en de navolgende jaren de parkeerbalans en -druk gemonitord kan worden.

Inrichten schoolzones (nadeel € 54.500 in 2025 incidenteel)
Steeds vaker is verkeersveiligheid rond schoolomgevingen onderwerp van gesprek. Er komen vanuit meerdere scholen verzoeken om de verkeersveiligheid rond de scholen te verbeteren. Bij de meeste scholen is veel autoverkeer aanwezig en zeker tijdens de momenten waarop kinderen naar school gebracht of gehaald worden is een overzichtelijke situatie rond de school van belang voor de veiligheid. Doelstelling is het verbeteren van de verkeersveiligheid rond alle scholen in de gemeente.

Groenbeleidsplan (nadeel in 2024 €30.000 incidenteel)
Op 16 februari 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met klimaatambitie B met de bijbehorende adaptatiestrategie vastgesteld. Om uitvoering te geven aan de uitvoerings-agenda klimaatadaptatie is de intentieovereenkomst Klimaatbestendige nieuwbouw ondertekend en een Inspiratieboek opgesteld voor klimaatadaptatie en biodiversiteit. Een van de klimaat adaptieve maatregelen is het toevoegen van groen aan de openbare ruimte. Het toevoegen van extra groen zorgt ervoor dat neerslag meer in de ondergrond kan infiltreren. Daarnaast draagt meer groen bij aan het verkoelen van de openbare ruimte bij hitte. Het vergroenen van de openbare ruimte vraagt om nieuw beleid. Voorgesteld wordt om € 30.000 beschikbaar te stellen voor het opstellen van een groenbeleidsplan.

Kapitaallasten Investeringen
Zie hoofdstuk investeringen voor de onderbouwing.
- Kast- en kabelvervanging (nadeel 2026 structureel € 3.000)
- Voorbereiding herinrichting Westerstraat (2025 e.v. € 19.000 nadeel)
- Herinrichting Westerstraat (2026 e.v. €189.000 nadeel)

Economie

Vernieuwen toeristische bewegwijzering (nadeel € 70.000 in 2025, incidenteel)
In de toeristische visie 2024 – 2030 is één van de ambities om de toeristische bewegwijzering in Enkhuizen te verbeteren. Ook in het Parkeer- en Verkeersontwikkelplan wordt aangegeven dat parkeerroutes via bebording essentieel is om te zorgen dat er geen onnodig zoekverkeer de stad inrijdt. Momenteel zijn op diverse locaties verwijsborden te vinden die de route aangeven naar het winkelgebied, parkeerlocaties en de toeristische attracties. Deze toeristische bewegwijzering is echter verouderd en verwijst deels naar locaties die niet meer bestaan (zoals Almanakmuseum). Vanuit diverse ondernemers wordt aangegeven dat

bezoekers, ondanks de borden, niet goed weten hoe zij in het centrum en op andere plekken in de stad komen. Vanuit team economie en verkeer is het voorstel om de borden op termijn te vervangen door een nieuw routesysteem, waarmee meer eenduidigheid is en bezoekers veel beter zien waar alles gevestigd is en hoe zij er kunnen komen. Hiervoor is het noodzakelijk om een onderzoek te laten uitvoeren, zodat duidelijk wordt hoe bezoekers in en om Enkhuizen navigeren en welke bebording hierbij zou passen. Het gaat dan om goede verwijzing in de stad voor voetgangers en fietsers, maar ook aan de randen van de stad voor automobilisten die verwezen worden naar de parkeerlocaties*. Het voorstel is om in 2025 onderzoek te doen en een plan van aanpak op te stellen. Het daadwerkelijk realiseren van de bewegwijzering zou vanaf 2026 / 2027 plaats kunnen vinden, mits er voldoende financiële middelen zijn en het college en de gemeenteraad akkoord zijn met de investering.

*de plaatsing van de bewegwijzering langs de weg naar de parkeerterreinen is afhankelijk van realisatie van parkeerlocaties aan de rand van de binnenstad en de invoering van betaald parkeren

Duurzaamheid en Milieu

Energiebesparing isolatie woningen – Onderzoek SMP (nadeel 2024: € 50.000 incidenteel)

Voor de wet Natuurbescherming is het noodzakelijk een Soorten Management Plan op de stellen voordat begonnen kan worden met de grootschalige verduurzaming van van de bestaande woningen. Dit geldt in het bijzonder voor de maatregel spouwmuur isolatie (verblijfplaats voor vleermuizen). Het onderzoeken en het opstellen van een SMP start in 2024 en kent een doorloop naar 2025 (zie KN). De middelen die via het Nationaal Isolatieprogramma en de Specifieke Uitkering (SPUK) ter beschikking zijn gesteld (€ 1.099.170), mogen alleen worden aangewend voor concrete isolatiemaatregelen aan woningen. Het SMP moet de gemeente zelf bekostigen. Zonder een SMP kan de energiebesparing via de grootschalige isolatieaanpak niet worden uitgevoerd en moeten de verkregen middelen worden teruggestort.

Circulaire economie (nadeel 2024: € 10.000 incidenteel)

Volgens afspraak in de VVRE wordt deelgenomen aan het regionale uitvoeringsplan Circulaire economie. Het budget is bedoeld om de kosten te dekken van deelname en om de projecten te implementeren binnen de gemeente. Deze projecten richten zich met name op innovatieve inkoopprocessen, verduurzaming van de bouwsector en het onderzoeken van regelgeving die innovatie en verduurzamingsinitiatieven in de weg staan.

Warmtetransitie en energiebesparing in de bestaande omgeving. (nadeel € 125.000 in 2025 en € 17.500 vanaf 2026)

Warmtetransitie en energiebesparing in de bestaande omgeving hangen met elkaar samen. Bij de warmtetransitie wordt gestreefd naar het vervangen van aardgas door een andere warmtebron. Via wijkuitvoeringsplannen wordt daar uitvoering aan gegeven. De beschikbaarheid van een alternatieve wamtebron is leidend. Daarnaast is het belangrijk de bestaande woningvoorraad te verduurzamen, om zo met de beschikbare alternatieve warmtebronnen zo veel mogelijk woningen van warmte te kunnen voorzien.

In 2025 treffen we de voorbereiding om in 2026 een herijking van de Transitievisie Warmte (TVW) vast te laten stellen. In de huidige transitievisie warmte, uit 2021, ligt minder nadruk op het beschikbaar krijgen van warmtebronnen, waardoor de start van de wijkuitvoeringsplannen vertraagt. In 2025 vullen we de bronnenstrategie verder in. In samenwerking met het bedrijfsleven onderzoeken we de mogelijkheden voor een hoog temperatuur warmtenet m.b.v. geothermie. Met een cluster van bedrijven, waaronder de zaadbedrijven en plastic-

verwerkende bedrijven worden mogelijkheden onderzocht van gezamenlijke warmtebronnen. Hierbij brengen we ook de mogelijkheden voor laagtemperatuur warmtenetten in kaart. De kansrijke gebieden voor het opstellen van een wijkuitvoeringsplan (aardgasvrij) komen hiermee beter in beeld.
In 2025 is de pilot voor een wijkuitvoeringsplan op SED-niveau met het bewonersinitiatief de coöperatie Buurtwarmte Enkhuizen in de uitvoeringsfase. De realisatie van een eerste in werking zijnde coöperatief warmtenet in het SED-gebied is daarmee aanstaande. Het concept biedt goede mogelijkheden om elders in het SED-gebied ook toe te passen. Het participatietraject met de inwoners staat hierbij voorop. Vanuit de bronnenstrategie komt duidelijkheid over welke bron als vervanger van aardgas gekozen wordt en of er mogelijkheden zijn voor een collectief warmtesysteem of dat er voor een individuele aanpak gekozen wordt.

In 2025 en verder geven we uitvoering aan het eerste wijkuitvoeringsplan voor de wijk ‘Oude Gouw-Gommerwijk’, dat in samenwerking met de coöperatie Buurtwarmte Enkhuizen is opgesteld. De uitvoering brengt risico’s met zich mee. Er is nog niet in te schatten welke kosten bij de verschillende risico’s optreden. Het advies van de raad (eind 2024) hoe hiermee om te gaan, wordt meegenomen in de uitvoering.

In 2025 stellen we een tweede wijkuitvoeringsplan op voor de wijk ‘Enkhuizen Noord’. Vanuit de bronnenstrategie moeten potentiële warmtebronnen geduid worden. Hierbij onderzoeken we de mogelijke ontwikkeling van hoog temperatuur warmtenet dat gevoed wordt vanuit een geothermiebron in samenwerking met het bedrijfsleven.

Tegelijkertijd zetten we in 2025, in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma en de Specifieke Uitkering (SPUK) aanpak Energiearmoede, de daarvoor ontvangen gelden in voor de isolatie van koopwoningen met een energielabel van D en slechter. Doel is het isoleren van 294 koopwoningen met een lage WOZ-waarde en een lage energetische waarde. De woningen zijn daarmee beter voorbereid op een wijkuitvoeringsplan dat later kan volgen. Als deze aanpak succesvol is, wordt begin 2026 een vergelijkbaar aanvullend programma opgesteld en uitgevoerd. Voor dit vervolgtraject wordt eind 2024 en eind 2025 een aanvullende SPUK aangevraagd (2e en 3e tranches).
Voor een grootschalige aanpak van isolatie van woningen is vanuit de wetgeving een SMP (Soorten Management Plan) vereist. Daarin is een beschrijving is opgenomen van ecologisch onderzoek naar de aanwezigheid van soorten bij de woningen en de maatregelen die kunnen worden genomen om het doden en/of het verwonden van deze soorten te voorkomen. Zonder SMP mogen geen isolatiemaatregelen worden genomen. Omdat voorwaarde is dat de verkregen SPUK-gelden specifiek alleen aan isolatiemaatregelen voor de 294 woningen wordt besteed, moet de gemeente het onderzoek naar het SMP uit eigen middelen bekostigen, evenals het verder uitwerken en monitoren van het SMP op gebiedsniveau. Om kosten te besparen werken we het SMP uit in samenwerking met de Westfriese buurgemeenten. Momenteel kan daarvoor een subsidie van ca. 50% worden aangevraagd bij de Provincie Noord-Holland. Op basis van het SMP kan de Provincie Noord-Holland een gebiedsgerichte ontheffing afgeven, waardoor onderzoek per individuele woning niet meer nodig is.

Voor het onderzoek naar het SMP wordt voor 2025 incidenteel € 125.000 gevraagd. Voor het verder uitwerken en monitoren van het SMP wordt vanaf 2026 structureel € 17.500 gevraagd. Hierbij is rekening gehouden met het verkrijgen van een provinciale subsidie en kostenvoordeel door een Westfriese gezamenlijke aanpak.

Bronnenstrategie en wijkuitvoeringsplan (300.000 in 2025, budgettair neutraal).
De raming voor de kosten van de bronnenstrategie en het wijkuitvoeringsplan kunnen worden gedekt uit de egalisatiereserve Duurzaamheid. Tot en met december 2026 is voor de isolatie aanpak € 1.099.170 beschikbaar vanuit de eerste tranche SPUK, die aan de gemeente is uitgekeerd. De provincie stelt een subsidie beschikbaar voor het onderzoek naar het SMP.
De jaarlijkse monitoring moet elke gemeente afzonderlijk begroten.

Circulaire economie (nadeel vanaf 2024 € 10.000 structureel)
We doen actief mee met de Kerngroep Circulair Westfriesland en zetten met name in op het vlak van innovatieve inkoopprocessen, verduurzaming van bouwsector en het onderzoeken van regelgeving die innovatie en verduurzamingsinitiatieven in de weg staan.

Beleid plaagdier beheersing (nadeel 2024 incidenteel € 9.000)
De preventie en bestrijding van plaagdieren is verankerd in de Wet publieke gezondheid. De wet bepaalt dat de gemeente een zorgplicht heeft in het kader van de volksgezondheid en daarmee verantwoordelijk is voor de bestrijding en preventie van dierplagen. De gemeente heeft de plaagdierenbestrijding uitbesteed aan HVC. Het contract met HVC bestaat uit het determineren van plaagdieren in en om de woning en het opzetten van een plan van aanpak in samenwerking met de bewoner/eigenaar, inclusief de daaruit voortvloeiende controles. HVC is niet verantwoordelijk voor beleid en preventie. Ook de overige plaagdieren en locaties, waaronder openbare pleinen en straten, vallen niet onder dit contract. Wanneer de bestrijding niet leidt tot het gewenste resultaat, en bijvoorbeeld verder onderzoek moet plaatsvinden, heeft HVC geen verdere verantwoordelijkheid.

De gemeente kent momenteel geen beleid op het gebied van plaagdieren. Door dit hiaat is het niet duidelijk welke verantwoordelijkheid de gemeente heeft, worden inwonersvragen ad hoc opgepakt en kan niet adequaat gehandeld worden. Voor een duidelijke, ook voor bewoners herkenbare, lijn bij de aanpak van plaagdieren en preventie van dierplagen, is het noodzakelijk dat er beleid komt voor plaagdier beheersing. Daarmee ontstaat ook helderheid over wat bewoners van de gemeente kunnen verwachten.

Ruimtelijke ontwikkeling

Woonprogramma (nadeel 2024: € 15.000 incidenteel)
Voor het opstellen van het woonprogramma is 30.000 euro begroot in dienstjaar 2024.
Dit bedrag blijkt -na aanbesteding- onvoldoende om dit programma te kunnen laten opstellen. Het is een wettelijke verplichting om te beschikken over een actueel woonbeleid (niet ouder dan 5 jaar). We vragen 15.000 euro extra beschikbaar te stellen om het woonprogramma te kunnen laten opstellen.

Programma Omgevingswet (2024: € 273.400 budgettair neutraal)
In 2024 is er voor het programma Omgevingswet geld nodig voor het afmaken van de omgevingsvisie, het pilot omgevingsplan en het opstellen van nota's grondbeleid en kostenverhaal. Daarnaast wordt expertise ingehuurd om de organisatie te ondersteunen bij het werken onder de Omgevingswet. De middelen die de drie gemeenten dit jaar beschikbaar stellen zijn niet toereikend daarvoor. Daarom worden de beschikbare budgetten aangevuld met beschikbare middelen uit de bestemmings/egalisatiereserves programma Omgevingswet van de drie

gemeenten. In de reserves zit voldoende geld om het beschikbare budget aan te vullen tot het benodigde bedrag.

Vergunningverlening (vanaf 2024 € 36.000, budgettair neutraal)
De gemiddelde werkdruk bij het team Vergunningen van de afdeling VTH is de afgelopen 6 maanden met bijna 50% toegenomen. Deze verhoogde werkdruk leidt tot een vertraging in de behandeling van de aanvragen en brengt risico's voor de personele inzet met zich mee. Om de dienstverlening op peil te houden en de werkdruk voor de huidige vergunningsverleners te normaliseren, vragen we 1 extra FTE vergunningsverlener aan. De kosten dekken we uit de toegenomen opbrengsten van de leges. Hiermee houden we de kostendekkendheid op peil. Het risico van het niet honoreren van deze aanvraag is dat de toenemende werkdruk leidt tot uitval en/ of het niet in behandeling nemen van aanvragen binnen de gestelde termijnen. De dienstverlening kan hiermee een deuk oplopen en de gemeenten kunnen hierdoor in gebreken worden gesteld.

Baten

Vrijval storting reserve onderhoud kapitaalgoederen (voordeel in 2024 en 2025 € 855.000)
De reserve onderhoud kapitaalgoederen wordt vanaf 2026 omgezet in een voorziening wegen en een voorziening kunstwerken. Dit sluit dan aan met de nieuwe beheerplannen waar de fluctuaties voor groot onderhoud in te zien zijn. Tot die tijd is het groot onderhoud gelijkmatig verdeeld over beide jaren. Voor de jaren 2024 en 2025 ontstaat er voor beide jaren een vrijval van de storting in de reserve.

Programma 3 Samenleving

Sociaal domein

Lokale uitvoering Hervormingsagenda Jeugd (nadeel 2024 € 24.000, nadeel vanaf 2025 € 44.000 structureel)
Voor een lokale vertaling van, en sturing op de opgaven uit de opgelegde hervormings-agenda is naast de standaard inzet een lokale projectleider nodig. De middelen voor de hervormingsagenda voorzien ook in uitvoeringskosten.

De Hervormingsagenda Jeugd heeft als doel om passende zorg te bieden aan de meest kwetsbare inwoners en tegelijkertijd de kosten beheersbaar te houden. De gemeente heeft opdracht van het Rijk gekregen om tot 2028 uitvoering te geven aan opgaven die opgenomen zijn in de Hervormingsagenda Jeugd.
De Hervormingsagenda Jeugd kent zeven opgaven:

1. Reikwijdte en preventie
2. Toegang
3. Kwaliteit en effectiviteit
4. Kennis, leren en ontwikkelen
5. Regionalisering
6. Inkoop en administratieve lasten
7. Data en monitoring

Uitvoering Jeugdzorg (nadeel vanaf 2024 € 20.000 structureel)
In de afgelopen jaren zijn er een aantal wettelijke taken bijgekomen die de SED-organisatie moet uitvoeren. Dit betreft:

- De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Van Jeugdconsulenten wordt verwacht dat zij bij vermoedens van huiselijk geweld overleggen met een collega of, indien nodig, met Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Sinds 1 januari 2024 is een deel van de uitvoering van de crisisdienst bij de Jeugdconsulenten komen te liggen. Op dit moment is er onvoldoende menskracht om veiligheids- en crisissituaties op te vangen, zowel voor de Jeugdconsulenten als voor de Gedragswetenschappers.

Thuis voor Noordje
Met het bovenregionale programma ‘Thuis voor Noordje’ willen we de vormen van Jeugdhulp met verblijf zoveel als mogelijk terugdringen of wanneer dit niet mogelijk is, deze zo thuis als mogelijk te organiseren. In Westfriesland is ‘Thuis voor Noordje’ vertaald in een Westfriese versie; *de Houtskoolschets*. De Houtskoolschets richt zich onder andere op het ontwikkelen van kleinschalige woonvormen als verblijfsalternatief. Daarnaast wordt ingezet op ondersteuning door integrale gezinsteams ter voorkoming van een uithuisplaatsing.
Beide pilots worden nader toegelicht:

Kleinschalige woonvoorzieningen (nadeel vanaf 2024 € 30.000 structureel)
Het streven is om in 2024/2025 minstens twee kleinschalige woonvoorzieningen (KWV) te realiseren in Westfriesland om jeugdigen met complexe problematiek en woonurgentie een vaste woonplek met perspectief te kunnen bieden. Op deze manier hoeft een jeugdige niet

meer te verplaatsen wat bijdraagt aan stabiliteit en een beter herstel. Een plaatsing binnen een KWV wordt gefinancierd vanuit de cliëntgebonden kosten Jeugd.

Integraal gezinsteam
Het streven vanuit de houtskoolschets is om rondom elk gezin met een meervoudig complexe hulpvraag een gezinsteam te vormen. Dit team brengt samenhang in specialistische behandeling, biedt begeleiding voor het hele gezin en vervult een advies- en consultatiefunctie. Met de oprichting van het Integraal gezinsteam- (IGT) streven we naar een afname van 50% uithuis- of doorplaatsingen, 50% minder thuiszitters en een verkorting van de behandelduur. De duur van de pilot is twee jaar en tijdens de pilot kunnen 25 gezinnen per jaar worden geholpen. Het aantal gezinnen dat per gemeente wordt ondersteund wordt naar rato afgeleid van het totaal aantal probleemgezinnen binnen de betreffende gemeente.

Pilot Integraal Kind Expertise Centrum (IKEC) Hoorn integraal werken (nadeel € 21.000 in 2024, 2025 en 2026)
Met ingang van september 2023 is op het IKEC Hoorn de pilot Integraal werken gestart. Met deze pilot wordt jeugdhulp binnen onderwijs op het IKEC voor ieder kind toegankelijk gemaakt door integrale bekostiging. Dit houdt in dat de jeugdhulp zal worden bekostigd op basis van populatie en niet meer vanuit individuele jeugdhulpbeschikkingen. Op die manier kan sneller en efficiënter hulp worden geboden aan kinderen die dat nodig hebben en is de samenwerking tussen jeugd en onderwijs beter geborgd. Het betreft een regionale pilot.

Basis Kader a(BKa)-klas (nadeel vanaf 2024 € 16.000 structureel)
In samenwerking met de scholen voor voortgezet onderwijs in West-Friesland Oost is met ingang van 1 augustus 2021 gezamenlijk de BKa-klas opgezet. De BKa-klas is een vaste kleine klas van ongeveer 12 tot 14 leerlingen met vaste leraren, onderwijsassistenten én jeugdhulp. De BKa-klas maakt onderdeel uit van het Martinuscollege. De leerlingen komen vanaf het Speciaal Voortgezet Onderwijs en kunnen Vmbo-niveau aan maar hebben in de klas extra ondersteuning nodig. Dit kan individuele ondersteuning betreffen en/of klassikale trainingen op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling. Op deze manier krijgen de leerlingen zo thuisnabij mogelijk onderwijs en wordt voorkomen dat zij buiten de regio naar school moeten.
De jeugdhulp wordt momenteel voor 24 uur per week geleverd. Inmiddels is er een derde leerjaar gestart per schooljaar 2023/2024. Hierdoor is 24 uur jeugdhulpinzet per week niet toereikend, het leerlingaantal is immers toegenomen, waardoor de inzet van jeugdhulp uitgebreid dient te worden. Wij stellen regionaal 16 uur extra jeugdhulp per week beschikbaar. Deze collectieve hulp is goedkoper dan individuele voorzieningen via de cliëntgebonden kosten.

Preventie sociaal domein (nadeel 2024 € 43.000 en vanaf 2025 € 79.000 structureel)
Het sociaal domein vraagt met de hervormingsagenda en inkoop 2025 om een transformatie van specialistische zorg naar het voorveld, door zoveel mogelijk in te zetten op vroeg signalering en lichte vragen en ondersteuning dichtbij de inwoner lokaal op te vangen. In de vastgestelde Stip op de Horizon (december 2023) is deze beweging van regionaal naar lokaal aanbod vastgelegd voor het sociaal domein in brede zin. De gemeente wil een stevig voorveld inrichten; een sociale basisinfrastructuur, waarbij zorg en ondersteuning in de leefomgeving van de inwoner, en anders zo nabij mogelijk, is georganiseerd. De inzet is om inwoners in staat te stellen hulpvragen zoveel als mogelijk zelfstandig op te lossen, al dan

niet met behulp van het sociaal netwerk. Het realiseren van de brede transformatie binnen het sociaal domein vraagt om een stevige en langdurige inzet. Hiervoor is beleidscapaciteit nodig om het voorveld zodanig te richten zodat het daadwerkelijk de duurdere tweede-lijnszorg kan afvangen. Zonder deze extra inzet kan de gewenste transformatie minder snel worden vormgegeven.

Administratie sociaal domein (nadeel vanaf 2025 € 20.000 structureel)
Door de nieuwe inkoop in het sociaal domein, waarbij er is gekozen om te werken met meerdere uitvoeringsvarianten, waarbij zowel inspanning gerichte als outputgerichte benaderingen worden toegepast, brengt verschillende administratieve uitdagingen met zich mee die meer inzet vereisen op het gebied van administratie en kwaliteitsadvisering

Visieleertraject Toegang (nadeel 2024 € 20.000 incidenteel)
Voor inwoners is het belangrijk dat toegang tot hulp eenvoudig en doeltreffend georganiseerd is. Ook sturen de landelijke ontwikkelingen binnen de hervormingsagenda Jeugd, Thuis voor Noordje en het toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming aan op een goed georganiseerde toegang waarbij de inwoner snel de juiste zorg kan krijgen.
De toegang is door de drie SED-gemeenten op verschillende manieren georganiseerd. Om de toegang zo efficiënt als mogelijk te organiseren is de VNG gevraagd een visieleertraject te starten waarbij er een advies is uitgebracht. Op basis van dit advies zal een plan worden geschreven waarin de adviezen van de VNG verder uitgewerkt zullen worden.

Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners (2024 € 9.000 budgettair neutraal)
Om de regionale toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners lokaal uit te voeren zetten wij in op preventieve activiteiten.

Exploitatietekort Stichting de Dromedaris (nadeel 2024 75.000 incidenteel)
De stichting kampt met een exploitatietekort in 2024. We zijn met hen in gesprek om een oplossing te vinden. Voor uitvoering van de motie van 23 april 2024 wordt € 75.000 geraamd voor subsidie (€ 30.000) en voor een extern onderzoek naar de exploitatiemogelijkheden van de Drom, zodat de uitkomsten van dit onderzoek -eventueel met een (financieel) plan voor de toekomst- in het najaar van 2024 aan de raad kan worden voorgelegd.

Pleegzorg (nadeel vanaf 2025 € 10.000 structureel)
Het is belangrijk dat er genoeg pleegouders zijn en dat hierin blijvend wordt geïnvesteerd. Pleegzorg is een relatief goedkope vorm van jeugdhulp voor jeugdigen die anders aangewezen zijn op duurdere vormen van verblijf. Op dit moment wordt er niet structureel ingezet op de week van de pleegzorg. Om dit wel structureel te doen is er budget nodig.

Bouwkundig onderzoek naar de JGZ huisvesting (nadeel 2024 € 20.000 incidenteel)
De JGZ locatie Enkhuizen voldoet niet aan de Arbo eisen en Plan van Eisen van de GGD. Door een verbouwing te realiseren valt dit op te lossen. Om te kijken of de beoogde verbouwing realiseerbaar is en om een inschatting te kunnen maken van de kosten, is er budget nodig voor een bouwkundig onderzoek.

Exploitatietekort Stichting Hertenkamp (nadeel 2025 € 150.000 incidenteel)
De stichting kampt al enige jaren met een exploitatietekort. De gemeenteraad heeft in 2022, op basis van onafhankelijk onderzoek, 162.000 beschikbaar gesteld voor twee jaar (2023 en

2024) om de continuïteit in de dienstverlening te garanderen. De laatste twee jaar hebben aangetoond dat dit bedrag realistisch is. Om de dienstverlening te continueren wordt dit bedrag in 2025 beschikbaar gesteld.

Uitvoering Erfgoednota (nadeel € 6.000 in 2025 en 2026)
In 2025 gaan we verder met de uitvoering van het Erfgoedbeleid 'Erfgoed als vliegwiel'. 2022-2026. We geven daarbij onder meer uitvoering aan de subsidieregeling instandhouding monumenten. Ook wordt in 2025 en 2026 de aanwijzing van monumenten voorzien. Zowel in 2025 als in 2026 is hiervoor € 6.000 benodigd. Dit budget is nodig voor onderzoek naar de monumentale waarden van objecten en de beschrijving daarvan en er kunnen jaarlijks maximaal drie objecten van worden aangewezen tot monument. Het kan daarbij gaan om aanwijzing tot monument van panden of andere objecten, waaronder ook varend erfgoed.

Onderhoud monumenten (nadeel 2024 € 16.000 structureel)
Het is essentieel om structureel extra budget toe te wijzen voor klachtenonderhoud van monumenten, gezien de stijgende kosten die gepaard gaan met het behoud van ons cultureel erfgoed.

Sportgebouwen (voordeel 2024 23.800 structureel)
We betaalden huur voor de kleedkamers voor de voetbalvereniging SV Enkhuizen, dit is vanaf 2023 niet meer van toepassing en kan daarom structureel worden afgeraamd.

Baten

Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners (2024 € 9.000 budgetneutraal)
Enkhuizen ontvangt € 9.000 vanuit het regionaal budget Maatschappelijk Opvang en Beschermd Wonen om de Toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners lokaal uit te voeren.

Onderwijs

Coördinator Voor- en vroegschoolse voorzieningen (nadeel vanaf 2025 € 30.000 structureel)
Door de toenemende ontwikkelingsproblematiek van jonge kinderen (van 2 tot 6 jaar), is een goede coördinatie op de voor- en vroegschoolse voorzieningen belangrijk. Het voorstel is hiervoor een VVE-coördinator in te zetten. De VVE-coördinator wordt onder andere ingezet voor:

- De versteviging van het netwerk;
- Het tot stand brengen en borgen van de verbinding tussen bestaande (zorg)structuren zoals onder andere de GGD, peuterspeelzalen, kinderopvang, verloskundige, kraamzorg, het samenwerkingsverband en scholen;
- Het bevorderen van de doorgaande leerlijn (de leerstof en het (onderwijs)resultaat van de voorschoolse voorziening en de basisschool sluiten naadloos op elkaar aan), door de verbinding te leggen tussen de pedagogische medewerkers van de voorschoolse voorzieningen, de leerkrachten van de basisscholen en de jeugdverpleegkundige.

Het VVE-werkveld is complex door het verschil in wet- en regelgeving en de gesplitste verantwoordelijkheid tussen scholen en gemeente.

Sturing is daardoor gecompliceerd, maar uit onderzoek blijkt dat coördinatie bijdraagt aan een hoge kwaliteit van het gemeentelijke VVE-beleid. Door goede coördinatie worden partijen met elkaar verbonden waardoor er in een vroeg stadium een passende plek voor kinderen kan worden gevonden, wat de kans verkleint op het langdurig thuiszitten van jonge kinderen. Er wordt onderzocht of een deel van het budget kan worden gedekt uit het budget Onderwijsachterstandenbeleid.

Aanpak Laaggeletterdheid (nadeel 2024 € 25.000 incidenteel)
Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders hebben moeite met lezen, rekenen en het gebruiken van een computer of smartphone. Laaggeletterdheid heeft onder de inwoners van onze gemeente gevolgen op meerdere vlakken. Het is moeilijker een baan te vinden, laaggeletterde mensen hebben minder grip op geldzaken, zij hebben een slechtere gezondheid en minder digitale vaardigheden. Laaggeletterdheid wordt van generatie op generatie doorgegeven. Het is een cyclus die doorbroken moet worden. Vroegtijdige taalinterventie is op de lange termijn belangrijk. Voor de aanpak van laaggeletterdheid is het nodig om niet alleen naar de volwassenen te kijken, maar integraal naar het gehele gezin. Het is een integraal vraagstuk, omdat het invloed heeft op gezondheid, werk en financiële redzaamheid.

Om integraal en preventief laaggeletterdheid aan te pakken is budget benodigd. Vanaf eind 2024 hebben gemeenten de regierol in de aanpak van laaggeletterdheid. De Gezinsaanpak is daar een onderdeel van in de algemene aanpak van laaggeletterdheid. Het doel is om te voorkomen dat er een nieuwe generatie laaggeletterden opgroeit. Daarom is het belangrijk dat hierop ingezet wordt samen met de maatschappelijke organisaties en de partners uit verschillende domeinen om preventief te kunnen gaan werken.

Volksgezondheid

Vervanging AED's (nadeel 2024: €7.000, 2025: €1.500, 2026: 8.000 incidenteel)
Er zijn acht AED's die in 2024 tot en met 2026 vervangen moeten worden. Een AED heeft een levensduur van 14 jaar. Daarnaast is in 2024 onderhoud nodig voor de kasten.

7. Investeringen

In onderstaande tabel worden nieuwe investeringen en kapitaallasten daarvan weergegeven. De kapitaallasten volgen op het jaar van de investering.

Pr.	Omschrijving	Nieuw 2024	2025	2026	2027	2028	Afschrijvings-termijn	Kapitaallasten x € 1.000 2025	2026	2027	2028
3	Integraal Huisvestingsplan rente van 3,6% naar 4%						40		24	47	70
3	Integraal Huisvestingsplan 2028					6.000					
2	Uitvoering PSWR hoofdriool					490	60				
2	Uitvoering PSWR persleidingen					38	45				
2	OVL vervanging lichtmasten					121	40				
2	OVL vervanging armaturen					55	20				
2	Kast- en kabelvervanging		50				40		3	3	3
2	Kunstwerken staal/composiet					410	60				
2	Kunstwerken hout					180	25				
2	Kunstwerken beton/steen					460	80				
2	Oeverbescherming hout					100	25				
2	Oeverbescherming kunststof					388	50				
3	Speelvoorzieningen					75	12				
2	Voorbereiding herinrichting Westerstraat	290					40	19	19	18	18
2	Herinrichting Westerstraat		2.900				40		189	186	183
2	Herinrichting Boschplein			PM						PM	
2	Herinrichting Zilverstraat Hoogstraat				PM						PM
2	Doorfietsroute Westeinde					PM					
2	Realisatie Parkeervoorzieningen aan de randen van de stad			PM						PM	
	Totaal investeringen	290	2.950	0	0	8.317					
	Totaal kapitaallasten							19	235	254	274

Openbare verlichting: reconstructie en kabelvervanging (nadeel 2026 € 3.000 structureel)

Afgelopen jaar hebben we te maken gehad met diverse kast- en kabelnetwerkstoringen. Dit zorgde er voor dat er langere periodes geen openbare verlichting brandde. Het is noodzakelijk dat verouderde openbare verlichting kabels worden vervangen en er kleine reconstructies uitgevoerd worden om zo de openbare verlichting veilig en verantwoordelijk te laten branden en te bedienen. In 2025 wordt een investeringsbudget aangevraagd voor het reconstrueren en vervangen van de openbare verlichting.

Voorbereiding herinrichting Westerstraat (nadeel vanaf 2025 € 19.000 structureel)

De Westerstraat is een van de belangrijke toegangswegen van Enkhuizen. Uit onderzoek is gebleken dat de wegen, voetpaden en de riolering in de Westerstraat, van de Koepoort tot aan de Prinsenstraat, aan vervanging toe is. Om de Westerstraat te reconstrueren is stedenbouwkundige verkenning uitgevoerd waarmee verschillende inrichtingen van de Westerstraat zijn opgesteld. In januari 2024 is met bewoners geparticipeerd over de mogelijkheden van de herinrichting van de Westerstraat. Met de resultaten van de bijeenkomst dienen nadere onderzoeken (o.a. inmeting, natuurtoets, funderingsonderzoek, grondwater-onderzoek en milieukundig) te worden uitgevoerd en kan de technische voorbereiding gestart worden. Het voorstel is om een voorbereidingskrediet voor 2024 van € 290.000 beschikbaar te stellen voor de civieltechnische voorbereiding.

Herinrichting Westerstraat (nadeel vanaf 2026 € 189.000 structureel)

Met resultaten van technische voorbereiding wordt voorgesteld een uitvoeringskrediet voor 2025 van € 2.900.000 beschikbaar te stellen.

Herinrichting Boschplein (PM)

Voor het klimaatadaptief inrichten van het Boschplein dient het Boschplein, Het Vrijdom, De Meidenmarkt, De Buijskesweg en een deel van het Zuiderkerkplein en de Torenstraat gereconstrueerd worden. Dit wordt samen met het vervangen van de riolering uitgevoerd. In 2025

wordt met omwonende en ondernemers geparticipeerd en worden de mogelijkheden verkent voor de herinrichting van het Boschplein en omgeving. Met het krediet dat door de raad in 2022 beschikbaar is gesteld kunnen nadere onderzoeken (o.a. inmeting, natuurtoets, archeologie, grondwateronderzoek en milieukundig) uitgevoerd worden en kan de technische voorbereiding gestart worden. Voor de realisatie van het Boschplein zal een aanvullend krediet nodig zijn.

Doorfietsroute Westeinde (PM)

In 2023 hebben de gemeente Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland een verkenning uitgevoerd voor een doorfietsroute door het lint van de drie gemeenten. In de verkenning zijn de randvoorwaarden om te voldoen aan de eisen van de doorfietsroute met de Provincie Noord-Holland besproken. De doorfietsroute over het gehele lint voldoet aan de randvoorwaarden en past binnen het provinciaal beleid betreffende het Regionale Toekomstbeeld Fiets. Voorgesteld wordt om een deel van de fietsroute aan het Westeinde voor te bereiden. Voor de voorbereiding wordt een ontwerp met kostenraming opgesteld en wordt geparticipeerd met bewoners en bedrijven. Met de resultaten kan een subsidieaanvraag worden ingediend. De planning hangt samen met de ontwikkeling Nijervoert.

8. Geraamde ontwikkeling Reserves

In onderstaand overzicht wordt de geraamde ontwikkeling van de reserves weergegeven.

Omschrijving	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
ALGEMENE RESERVE:					
Algemene reserve	475	475	475	475	475
Reserve Weerstandscapaciteit	2.073	2.073	2.073	2.073	2.073
Bouwgrondexploitatie	250	250	250	250	250
	2.798	2.798	2.798	2.798	2.798
BESTEMMINGSRESERVES:					
Verkiezingen	0	0	0	0	0
Parkeerfonds	11	11	11	11	11
Onderhoud kapitaalgoederen	2.222	977	977	977	977
Stadsuitleg	174	174	174	174	174
Aanleg glasvezelnetwerk	619	619	619	619	619
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	518	1.214	1.407	1.600	1.793
Sociaal Domein	118	118	118	118	118
Oekraïne	1.896	1.896	1.896	1.896	1.896
Kunst- en museumbeleid	68	61	54	47	40
Cultuurfonds	55	55	55	55	55
Erfgoed projecten	0	0	0	0	0
Klimaat en duurzaamheid	299	0	0	0	0
Egalisatiereserve Omgevingswet	177	177	177	177	177
Volkshuisvestingsfonds	56	56	56	56	56
Dekking afschrijvingslasten	699	640	581	522	463
	6.912	5.998	6.125	6.252	6.379
TOTAAL RESERVES	9.710	8.796	8.923	9.050	9.177

Mutaties Algemene Reserve 2024	
saldo 1-1-2024	3.343
Toevoeging Jaarresultaat 2023	PM
Overhevelingsbesluit 2023-2024	PM
Overhevelingsbesluit restant 2022	-630
Parkeer en verkeersontwikkelplan	-60
Eerste tranche energietoeslag 2023	-550
REZ raadsbesluit 18-12-2023	-150
REZ raadsbesluit 29-03-2024	-100
Garantstelling REZ	PM
Herstructurering Bloemenbuurt	-59
Herstructurering Bloemenbuurt	-250
Programmabegroting 2024 ombuigingen	-336
Progr.begroting 2024 naar res.weerstandsverm.	-13
Aankoop grond NoordVest	-720
saldo 31-12-2024	475

9. Subsidieplafonds

Door subsidieplafonds bij de Kadernota vast te stellen bereiken we dat subsidies correct in de Begroting van 2025 worden opgenomen en de gemeente een argument heeft om subsidies eventueel op financiële gronden af te kunnen wijzen. Het moment van vaststelling van de Begroting is daarvoor te laat.

Overzicht subsidieplafonds gemeente Enkhuizen 2025		
Subsidieregeling	**Subsidie-plafond 2024**	**Subsidie-plafond 2025**
1. Onderwijsbegeleiding	21.690	22.536
2. Voorschoolse Voorzieningen	24.074	25.013
3. Jeugd in Enkhuizen	561.688	583.594
4. Cultuureducatie en –participatie Jeugd	170.993	177.662
5. Vrijwilligersondersteuning	42.639	46.800
6. Enkhuizers voor Elkaar	10.678	11.000
7. Openbaar bibliotheekwerk	328.840	323.458
8. Projecten Amateuristische Kunstbeoefening	15.500	16.000
9. Podiumfunctie en programmering	62.653	60.000
10. Beheer maatschappelijke accommodaties	950.626	357.538
11. Geestelijke gezondheid	29.084	30.218
12. Enkhuizen Sociaal	166.166	202.646
13. Sport en Bewegen	89.448	23.132
14. Overstijgende coordinatie mantelzorgondersteuning	11.197	11.634
15. Kwetsbare inwoners met licht verstandelijke beperking, sociale en/of psychische problematiek	33.263	34.560
16. (School)maatschappelijk werk	191.407	198.872
17. Stadspromotie	117.810	122.405
18. Evenementen	76.474	75.000
Totaal	**2.904.230**	**2.322.068**

Toelichting mutaties subsidieplafonds

De indexering van subsidies is voor 2025 vastgesteld op 3,9%. Binnen het plafond 10 (Beheer maatschappelijke accommodaties) en plafond 13 (Sport en bewegen) vallen de aanzienlijke verlagingen van in totaal € 687.000 (afgerond) op. Deze aanpassing komt doordat de subsidies voor het zwembad Enkhuizerzand en het schoolzwemmen niet meer in de plafonds zijn opgenomen, door de overname van het zwembad door EuroParcs. Tevens heeft er ten behoeve van het Welzijnswerk Enkhuizen (Welwonen) een correctie plaatsgevonden (o.a. door gestegen loonkosten), zodat de (subsidie)afspraken op adequate wijze kunnen worden uitgevoerd en is het bibliotheekwerk (binnen de begroting) in lijn gebracht met de regionale afspraken.